

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Up. tava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

10 božjih zapovedi in naš čas

Münster, 30. maja 1933.

Mi imamo 10 božjih zapovedi, kar človeštvo le prerado pozabi. One so temelj vsega zasebnega in javnega življenja in vsebujejo vse predpogoje za srečo na zemlji in v nebesih. Ali bi ne bilo pravilno, če bi te 10 božjih zapovedi zopet enkrat skušali pregledati v luči potreb sodobnega živčnega človeškega rodu?

»Jaz sem Gospod, tvoj Bog!« Tako začenjajo te zapovedi, »in ti ne smeš imeti nobenih tujih bogov poleg mene«. Niti zlatega teleta modernega kapitalizma, niti sodobnega malika vsemogočnega države oblasti.

»Ti ne smeš imena Gospoda, tvojega Boga po nepotrebnem imenovati.« To se pravi, da ti tvoje osebnosti zadeve ne smeš nikdar vezati z imenom božjim, razen takrat, kadar so dobre in poštene. Ali ni res, da je marsikateri kapitalist govoril o veri, pri tem pa mislil na svojo denarnico?

»Ti moraš nedeljo posvečevati.« To se pravi, da moraš ne samo vsako nedeljo tvojo versko dolžnost izpolniti, ampak da mora celo tvoje življenje biti božja služba, da mora ne samo vsak posameznik, ampak vsa družina, vsa občina, ne samo Cerkev, ampak tudi država Boga častiti. Bog je najvišja postava in ne gospodarstvo, niti kakšen razred, niti kakšno pleme. Vse to so dragocene vrednote, toda na najvišjem mestu vrednot najdemo le Boga.

»Ti moraš očeta in mater spoštovati.« To je temelj vse in vsake avtoritete na zemlji, kajti če otroci staršev ne poslušajo, potem bodo tudi vsaki vladi pokorščino odrekli. Toda ta avtoriteta se nanaša na Boga in on jo daje vsaki oblasti, ki je bila od njega postavljena. Zamisel o raznih vodjih, »Führerjih« in »ducejih« je sicer lepa in velika, toda redkokdaj se zgodi, da je človeštvo dobilo zares vzglednih vodij. Ako naj človeško občestvo tudi v času, ki so revni na vodji, ne pogine, potem mora biti zgrajeno na drugem temelju in ta temelj je: božja avtoriteta nad vsem stvarstvom. Kadar govorimo o vodjih, potem mislimo takole: če je kakšna zares veličastna osebnost, potem se veselimo, kot se veseli otrok, čigar mati je lepa. Toda otrok mora biti pokoren svoji materi tudi takrat kadar ni lepa, kajti blagor človeštva ne izvira iz slučajnih postranskih lastnosti, ampak iz trdnih neizpremenljivih načel.

»Ti ne smeš ubijati!« Kakor že sv. Pavel piše, ima oblast tudi meč na razpolago. Samo oblast ima pravico soditi in deliti kazni v državi. Samo oblast se lahko meča poslužuje v obrambi svoje domovine. Ako pa kdo drugi, recimo kakšen zasebnik vzame ta meč v svoje roke, potem nastajajo iz tega zločini, krivice in uboji. Umor je umor tudi v današnji dobi, zloraba ostane tudi danes zloraba, krivica je tudi danes krivica; umor, zloraba in krivica pa so proti peti božji zapovedi.

»Ti ne smeš prešestvovati!« Ali vidite, kako se je že s to zapovedjo začela borba proti umazanosti in proti moralni grdobi? Ako in kadar zakon propadajo, potem propadajo tudi narodi, propada Cerkev in propada država. Zatorej ni bolj-kega načina udeleževati se v pravem krščanskem in narodnem duhu, kakor vzgledno živeti v zakonu in vse iz javnosti odstraniti, kar srečno zakonsko življenje izpodkopa. Iz tega izhaja tudi potreba, da mora država ustvariti vse življenjske pogoje, ki bodo srečno zakonsko življenje pospeševali.

»Ti ne smeš krasti!« V tem vidim najbolj varen temelj našega gospodarskega in socialnega sožitja. Ako bi se vsi ljudje zvesto po tem ravnali, potem bi ne bilo več nobene korupcije v deželi. Napačno je, stalno podpirati poželjivost revnejših slojev, to je res! Toda, oni, ki kaj imajo, morajo vedeti, da svoje lastnine ne smejo zlorabljati, na manj pa, da s pomočjo svojega premoženja stremijo za oblastjo v državi in hočeje vse bogastvo združiti v rokah samo nekaterih privilegirancev, kajti na ta način sejejo obup med človeštvom. Na vsakem premoženju sta se že vključili božja pravičnost in božja ljubezen in kdor božje vključbe na tem svetu ni odlašal, jo bo moral do zadnjega beliča povrniti na drugem.

»Ne pričaj po krivem!« Obrekovanje, intrige, denunciacije, kako vendar cvetejo te grde rože tudi med kristjani. Kako si vendar upate sprejemati na svoj jezik Najsvetejše, ako že nekaj minut potem isti jezik uporabljate, da uničujete čast svojega bližnjega. Kako si upaš tega ali onega državnega uradnika obtožiti, ali ga denuncirati? Ali te pri tem ni vodil grad egoizem. Prav bi imela vsaka državna oblast, ako b iravno v tem pogledu napravila red in denuncijantstvo vpisal amed najstrožje zločine, za katere bi tudi najtežja kazen bila še premila.

Evo vam deset božjih zapovedi, ki so bile dane, ko je grmelo in blekalo po Sinajskem gorovju in ki jih je božji prst zapisal v kamnate plošče. One so fundamentalni zakon tega sveta, temeljni zakon vseh narodov in osrednja postava vseh časov. Dal Bog, da bi jih sodobno človeštvo vzelo za resno in jih izpolnjevalo, da bi se uresničili tudi blagri nove zaveze, ki logično izvirajo iz izpolnjevanja teh zapovedi. Deset božjih zapovedi in osem blagrov so namreč ena sama velika božja veličota. Kajti, kar Bog ukazuje, služi edino le človeški sreči. Tudi tukaj se uresničuje staro krščansko načelo: zvestoba za zvestobo!

Friderik Muckerman S. J.

Protest papeža Pija XI. proti verskemu preganjanju v Španiji

Papež Pij XI. je naslovil na škofo, duhovščino in na špansko katoliško ljudstvo okrožnico, s katero slovesno protestira proti zakonu, s katerim je vlada oropala cerkev vsega njenega imetja in prepovedala verskim redovom osnovni pouk.

Sv. oče povdarja, da je že večkrat spomnil špansko vlado, po kakšni napačni poti da hodi, ko žali najgloblja čustva španskega naroda. Izglasovanje zakona o verskih redovih pa pomenja

novi in še hujšo žalitev

ne samo vere in cerkve, ampak tudi onih načel državljanske svobode, o katerih pravi novi režim, da na njih stoji. Zato je papež primoran, da proti temu zakonu dvigne svoj glas, in sicer ne zato, da bi se upiral političnim reformam režima, ker je cerkev vajena prilagoditi se vsem oblikam države in vlade, samo da ostanjo nekršene pravice Boga in krščanske vesti. Temu so dokaz premnogi konkordati, ki jih je cerkev sklenila z republikami, ki so nastale po vojni in ki imajo od teh konkordatov velike koristi. Španska vlada pa je tudi dobro vedela, da ima tako sv. stolica kakor vsa španska duhovščina in laikati pošten namen, podpirati novi red in socialni mir. Boj, ki ga je režim napovedal cerkvi, nikakor ne izhaja iz potrebe, da se brani republika, pa tudi ne iz

nerazumevanja vere in njenih blagodejnih institucij, ampak

iz sovraštva proti Bogu

in Kristusu, ki ga gojijo prekucuške sekte, ki hočejo vsak verski in socialni red sploh izpodkopati. Razmotirajoč podrobno novi zakon, ugotavlja papež, da je ločitev cerkve od države, kakor jo določa španska ustava, huda zmotja, izvirajoča iz stremiljenja, da bi se špansko ljudstvo, ki je po svoji ogromni večini katoliško, od cerkve sploh odtrgalo. Medtem, ko ustava priznava in ščiti naravno in lastninsko pravico vseh državljanov, pa je

Cerkev naraunost oropana

vsega njenega imetja, napravljajoč odlozna izjemo in prezirajoč tako voljo darovalcev kakor tudi namen, kateremu so bila cerkvena dobra posvečena. Ako je režim proglasil kot javno in nacionalno last vsa cerkvena poslopja, pa celo cerkve in cerkvena oblačila ter ostale predmete bogočastja, se to ne more imenovati drugače kot krivična uzurpacija tuje lasti. Isto tako se je kršila stroga pravica s tem, da se je uničila vsa odškodnina duhovščini za bogoslužna dejanja, katero je bila država duhovščini dolžna tako iz striktnih pravičnosti kakor iz posebnih pogodb in konkordatov, tem bolj, ker so te od-

škodnine izvirale iz dolžnosti države, da vrne cerkvi, kar ji je bilo že svojčas odvzeto po konfiskaciji njene posesti. Najhujše pa je, da so se cerkveni redovi oropali pravice osnovnega pouka mladine. Na ta način je režim pred vsem hotel zadeti Družbo Jezusovo, zato da bi se iztrgala iz sre španskega ljudstva vera in krščanska morala, in izgnali so ta red pred vsem tudi zato, da žalijo papeža, imenujoč ga avtoriteto, tujo španskemu narodu. Mj torej, pravi papež, z vsemi silami

slovesno protestiramo

proti temu zakonu, izjavljajoč, da se nihče nikoli ne bo mogel nanj sklicevati v škodo ne zastarajočih pravic cerkve. Nato pozivlja sveti oče verno špansko ljudstvo, o katerem je prepričan, da ta žalitev ne bo mogla omajati njegove tradicionalne udanosti stolici sv. Petra, naj z vsemi zakonitimi sredstvi deluje na to, da bodo zakonodavci sami popravili odredbe, ki so nasprotne svobodomu vsakega državljana, in jih nadomestili z drugimi, ki bodo v skladu s katoliško vestjo. Končno pozivlja papež škofo in duhovnike, naj se sedaj s posebno vno posvetijo verski vzgoji mladine, in končno priporoča vsem katoličanom edinost, da bodo mogli lažje braniti vero, podrejujoč skupnemu blagru domovine in vere vsak drug cilj.

Pakt štirih

1. Kako je nastal?

2. Ali bo podpisan?

Ženeva, 6. junija. U. »Journal de Geneve« objavlja na uvodnem mestu članek Vladimirja d'Ormessona o zgodovini načrta o sporazumu štirih evropskih velesil, ki danes razburja Evropo. Članek ugotavlja, da je bila zamisel o sporazumu spočeta najprej julija 1931, ko sta dr. Brüning in dr. Curtius, prvi nemški kancler, drugi njegov zunanji minister bivala v Parizu. Francoska vlada je takrat predložila nemškima državnikom dva načina, kako bi se moglo odstraniti za daljšo dobo let nasprotstvo Francije in Nemčije.

Prvi način izvirala od takratnega francoskega finančnega ministra Fladina, ki je predlagal, naj Francija garantira večje posojilo Nemčiji, ki pa naj se zato za deset let obveže, da ne bo Evrope vznemirjala s kakršnimi zahtevami po novem ozemlju. Nemška ministra sta to ponudbo kratko odbila. Francoska vlada je na to prišla z drugim predlogom, ki ni nameraval nič manj in nič več kakor sporazum med Francijo in Nemčijo, na podlagi katerega bi se obe državi tekom deset let medsebojno posvetovali in samo sporazumno odločevali o vsakem političnem vprašanju, ki bi se ti-kalo ene ali obeh držav naenkrat. Dr. Brüning je bil razpoložen za takšen sporazum, toda slednjič je zmagal nemški veleposlanik v Parizu dr. von Hösch, ki je smatral, da takšen pakt s Francijo ni zadosti drago plačan.

Nekaj tednov pozneje sta bila francoski predsednik vlade Laval in zunanji minister Briand na obisku v Berlinu. Topot je nemška vlada začela s tozadevnimi predlogi o francosko-nemškem sporazumu, toda spricho prejšnjih razočaranj je Laval nemške ponudbe odklonil in da bi javnost imela vsaj malo zadoščenja, je bil ustanovljen francosko-nemški gospodarski odbor, ki pa je bil politično brez vsakega pomena.

Prešlo je eno leto in na reparacijski konferenci v Lausanni je novi nemški kancler Papen prišel zopet z novim predlogom: sporazum med Nemčijo in Francijo naj se razširi tudi na Anglijo in na Italijo. Vse štiri države naj bi se obvezno sporazumele za dobo deset let o vseh problemih, ki bi se pojavili. Toda topot se je razjezil angleški prvi minister MacDonald, kateremu zamisel o zblizanju Nemčije in Francije na noben način ni ugajala, ter je von Papena naravnost ozmerjal, češ, če že naj bo kakšen pakt, potem naj bo napreren proti objestnosti malih držav, ker bi se na ta način vpliv Francije na Male države oslabil in bi Nemčija lažje uveljavila svoje revizionistične težnje na primer — proti Poljski. Kancler Papen se je vrnil polit z mrlo vodo nazaj v Nemčijo.

Po tem tretjem ponesrečenem poskusu je prevzel iniciativo MacDonald, ki je svetoval Mussoliniju, naj sestavi načrt o paktu med štirimi velesilami, ki bi bil izrecno napreren proti malim državam, ki jih je treba ločiti od Francije in bi postavil vprašanje revizije. S tem bi bil mogoč pritisk na Francijo, da razoroži.

Nadaljevanje romana poznamo. Zato še danes ne razumemo, kako je francoska vlada mogla iti na ta lim in kako se je Mala zveza v Pragi mogla toliko spozabiti, da je pristala na manevre, ki nosijo strup tako Franciji kakor njenim zaveznicam.

Kaj bo s podpisom?

Ko so že mislili, da bodo podpisali pakt štirih, so se čez noč pojavile nove težkoče. Te težkoče se nanašajo, kakor izvemo, na celo vrsto vprašanj, kakor so bile formulirane v začetnem uradnem besedilu pakta. Največja težkoča se nanaša, kakor se zdi, na vprašanje nemške enakopravnosti v vojaškem oziru.

Po predlaganem besedilu, in sicer po čl. 3 pakta, naj bi Nemčija dosegla enakopravnost v orožju polagoma in stopnjama v teku desetih let. Ker pakt ne daje Franciji nobenih posebnih političnih garancij za njeno varnost pred kakim napadom, zato zahteva francoska vlada, da bi se posamezne etape zopetnega nemškega oboroževanja strogo kontrolirale in da bi bile odvisne od predhodnega sporazuma ostalih treh kontrahentov. Nadalje obstojajo težkoče zaradi Poljske.

Besedilo pakta štirih se sicer sklicuje na čl. 16 pakta Zveze narodov, oziroma na lokarnsko pogodbo, v kateri se je Anglija obvezala, da bo ščitila Francijo, ako bi kdo napadel njeno vzhodno mejo, toda Francija želi, da bi se Velika Britanija obvezala tudi, da bo intervenirala, ako bi se napadle meje poljske države, česar se pa Velika Britanija kategorično brani. Zdi se pa, da obstojajo tudi težkoče, katere se tičejo vprašanja revizije sploh, ker je, kakor se čuje, francoska vlada pristala na zahtevo držav Male zveze, da države četrtozveze ne bodo na noben način in pod nobenimi pogoji načele vprašanja revizije meja, kakor jih določa versailleska mirovna pogodba.

Kdaj se bo torej pakt štirih podpisal in ali se bo sploh podpisal, je še veliko vprašanje. Optimistični so samo angleški listi, ki menijo, da se bo pakt moral podpisati, ker tvori edino garancijo za mir in ker bi se sicer Evropa definitivno razklala v dva sovražna tabora. Italijanski listi zopet

Italija preprečila zblizanje med Malo zvezo in Rusijo? Domneve 'Tempsa'

Ljubljana, 6. junija.

Naša javnost se je z začudenjem vpraševala, kako je bilo mogoče, da je naenkrat bilo vprašanje zblizanja z Rusijo tako brutalno potisnjeno z dnevnega reda. Tajinstveno ozadje še ni popolnoma razčiščeno in danes se z gotovostjo še ne ve, kakšni vplivi so pritisicali na praško konferenco, da se je morala vdati in rusko vprašanje odpraviti s par besedami v uradnem komuniqueju.

Zadnjič smo v dopisu iz Prage omenili v tej zvezi nenadno potovanje ruskega veleposlanika v Rimu Vladimirja Potemkina v Ženevo, kamor ga je poklical na poročanje ruski zunanji komisar Litvinov. Danes vemo od rimskega dopisnika pariškega »Tempsa«, da sta bila za to podana dva vzroka:

1. Italija se je ustrašila francoskih groženj o zblizanju med Francijo in Rusijo.

2. Ista Italija se je preplašila radi znakov, ki so naznanjali zblizanje Male zveze s sovjetsko Rusijo.

Iz teh dveh razlogov je italijanska diplomacija takoj začela obsežno akcijo v večih smereh. Najprej se je potrudila v Moskvi, podpisala z Rusijo novo trgovinsko pogodbo, ki ji nalaga ogromna finančna bremena, prevzela gradbo ruskih vojnih ladij pod za njo katastrofalnimi pogoji, poslala v Batum svoje brodogradne in se pustila slaviti kot najzvestejšo prijateljico ruskega naroda. Kratko, Italija je hotela pokazati, da je za njo ruska kartla še vedno najbolj dragoceno orodje pri usmerjanju svoje zunanje politike. Na drugi strani se je začela približevati Mali zvezi in sicer kar zaporedoma: najprej dr. Beneš, nato Romuni in slednjič še Jugosloviji, kateri je ponudila poravnavo vseh jadranskih sporov. Nadalje je brutalno prisilila Hitlerja, da je podpisal z Rusijo obnovitveni prijateljski pakt, ki je iztekel. Slednjič je Francozom na ljubo pristala na to, da se iz načrta o sporazumu štirih velesil črtajo vse točke, ki omenjajo revizijo mirovnih pogodb.

Na ta spretni način je Italija utrdila svoje zveze z Moskvo in lepo odstranila vse vzroke, ki naj bi tako Francijo kakor države Male zveze potisnili v kakšno tesnejšo zvezo z rusko državo.

To je bil tudi predmet intenzivnih pogajanj, ki so se v Rimu vršila med sovjetskim veleposlanikom Potemkinom in med italijansko vlado. To bo tudi vsebina obsežnega materijala, ki ga je nesel Potemkin svojemu šefu Litvinovu na študij v Ženevo.

Nam se zdi zelo verjetno, da so državniški Male zveze na konferenci v Pragi pod vplivom približevanja italijanske vlade, ki je zahtevala kot protislužbo, da naj se zaenkrat Rusija potisne na stran, kakor tudi radi groženj francoskega zunanje ministra odstopili od prvotne zamisli, da se lotijo ruskega problema širokopotezno in ga končnoveljavno rešijo.

hudo napadajo Jugoslavijo

zaradi protirevizionističnih manifestacij v Belgradu in na Sušaku, češ, da pomenijo provokacijo Italije in da ogrožajo evropski mir. »Giornale d'Italia« meni, da te manifestacije pomenijo organiziran pokret, ki demantuje miroljubne izjave uradnih politikov. »Tribuna« piše v podobnem tonu in pravi, da spricho takih manifestacij ni čudno, če poskusi za mirovno sodelovanje Evrope nimajo pravega rezultata. Še bolj vehementno je pisanje glasila »Lavoro fascista«.

Francija podpisala

Pariz, 6. junija. tg. Francoska vlada je danes na ministrskem svetu sklenila, da parafira pakt četvorice.

Berlin, 6. jun. tg. Besedilo izpremenjene pogodbe četvorice je dospelo v Berlin v torek dopoldne. Prvotni predlog je bil radi francoskih izprememb tako zelo izpremenjen, da po mnenju poučenih krogov nima s prvotnim načrtom nič več skupnega. Uradno stališče nemške vlade do sedaj še ni znano.

Ruska naročila v Italiji

Rim, 6. jun. ž. Ruska vlada je sklenila, da naroči v Italiji pet velikih križark in eno podmornico. Križarke bodo imele kapaciteto 7000 ton, podmornica pa 3800 ton, to je eno tono več, kakor največja francoska podmornica. Vse križarke bodo opremljene z najmodernejšim vojnim orožjem, podmornica pa bo zgrajena tako, da bo lahko plula v Tišem oceanu. Program za zgraditev teh ladij je razdeljen na šest let.

Atentat na afganskega poslanika

Berlin, 6. junija. tg. Danes je v Berlinu nek afganistanski student streljal na poslanika Firdarja Mohameda Azisa Kana, najstarejšega brata afganistanskega kralja. Poslanika so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer ga je operiral prof. Sauerbruch. Poslanik je dobil strel med srce in pljuča in je kmalu umrl. Napadalec je streljal tudi na poslanikovega nečaka, studenta Atika Kana, kateremu je razbil pleče. Poslanik je star 55 let in je šele letos meseca aprila prišel v Berlin. Napadalec se piše Sajed Kamd in je star 33 let. Prišel je na stroške afganske vlade v Berlin in je bil po zvezi z afganistanskimi študenti večkrat vabljene na slavnosti na poslaništvu. Danes je v veži poslaništva pol ure čakal na poslanika. Ko je poslanik s svojim nečakom prišel po stopnicah doli iz prvega nadstropja, je napadalec naenkrat sprožil revolver in oddal 5 strelcev z vzklikom »za svobodo«. Namenečen poslanik se je takoj vrgel na napadalec, ki pa se ni branil, temveč je popolnoma mirno izjavil, da ne bo utekel, da ve kaj je storil in da odgovarja za svoje dejanje. Prepekljali so ga na policijo. Motiv njegovega dejanja še ni znan, vendar je verjetno, da je streljal iz političnih razlogov. Govori se, da je atentator očital poslaniku, da je pomagal prodati Afganistan Angležem.

Dunajska vremenska napoved: Verjetno bo večinoma jasno vreme. Severovzhodni vetrovi.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačnost bo naraščala. Temperatura se bo nekoliko dvignila, vetrovno.

Slovenija - izpod peresa srbskega časnikarskega poročevalca

Nedavno je slovensko javnost zopet razburil znani komentar o članku »srbskega literata« Rade Drainca, ki je v svojem reporterskem poročilu v belgijanskem dnevniku »Pravda« imenoval Slovenijo — »prebrano knjigo«. V svojih poznejših poročilih je pa na zelo nelojalnih in nebratski način označil brata Slovenca Srbom v najbolj temnih barvah. Ironično pripovedujo o slovenski umetnosti in umetnikih, dostavlja milijonskega naroda, po kateri kopljejo in rijejo slovenski literati po mili volji: »Ona je neizbrana, kakor premožljivi skladi v trboveljskem rudniku.« Mohorjevo družbo imenuje »ultra literarno-trgovsko organizacijo«, katere se vedno pošilja med Slovence svojih 25.000 tiskanih knjižnih eksemplarjev. In s patetičnim vzlikom očita Slovincem debelo laž: »In vendar je Cankar med vami umrl od gladi...«

Pri pregledu slovenskih knjig je Drainac prišel do zaključka, da je »v tem morju spisanih in natisnjenih knjig našel večji del samo cerkveno-kanonske spise«.

Medtem, ko podčrtava slovenski katolicizem, se je čutil dolžnega dokazovati slovenskim literatom, kako morajo začeti s kritiko dogme. Pozivlje jih, naj se vendar sporo s tistimi, ki jim je »pod njihovim okriljem sicer morda čisto toplo«.

V drugem članku naglašja: »Vsi ti kraji nas spominjajo daljnega severa. Sreča je samo, da slišiš poleg tistega »knedige frau« še kako drugo besedo, na primer: prosim lepo.«

»Slovinci so genijalni. Zastavljale zavode imenujejo »Zavarovalnice« (igra besed: nica — letno kopališče, letovišče). Navade kleti, kjer ti udarja duh po alkoholu, fermentaciji, po raznih kislinah in vlagi, pa nazivljejo »vinske hrame«.

Dalje piše, da Slovenci pravijo »podrum« — »sklet«. To si razlaga na ta način, da prihaja beseda od svetopisemske besede »uklet« (božje prokletstvo).

Opazujejo Ljubljano z moralne strani naglašja, da med Slovenci ni židov. Zato pravi, da so židovsko življenjsko spretnost prevzeli v dedščino Slovinci sami.

Vse tu omenjeno pisanje dokazuje neomejeno mržnjo in drznost časnikarja Drainca, ki z vsakim izrazom in igranjem besed tendenciozno prepreja ironijo proti Slovincem. Iz kakšnega razloga, je težko dognati, če ni vmes kaka osebna mržnja do Slo-

vencev ali namenoma originalen način za reklamo svojemu imenu.

Baš njegova »zelo skrbna in objektivna anketa o Sloveniji in Slovincih« (kakor nekeje naglašja) je videti zelo skrbna in slabi nameri potvarjanja resnice. A kar tiče njegove objektivnosti, ne najdemo v njegovih vrsticah nobenega resnega dokaza. Seveda je nemogoča objektivnost, ki se dotika samo slabih strani predmeta, katerega ocenjuje.

Kdo pa je ta Drainac, ki tako globoko in neupravičeno obsaja Slovence?

Javnost srbskih intelektualcev smatra Drainca za neresnega literarnega diletanta. Znan je šele sedem do osem let kot pesnik iz kroga belgijanskih bohemov. Moč celo sam o sebi piše zelo samohvalno in je videti, da se smatra za modernega duhovno-metamorfoziranega bajnega boga. Njegov slog v poeziji in prozi je enciklopedično kaotičen. Resni ljudje se mu posmehujejo in se odvračajo od njega. Zanimiv je samo takim, ki iščejo v sedanjih literaturi nenavadnih produktov živčne abnormalnosti. Kritika se ne meni za njegovo literarno delovanje in moč čisto nasilno in po krivici nosi ime »literata«. Kot potujoč reporter »Pravde« je obšel v zadnjem času večji del Slovenije. Pri tej priliki, kakor sam pravi, je dobil spoznal Slovence. Tako je v svojih dopisih povedal srbski javnosti z vzvišenim, konfuznim in tendencioznim tonom mnogo laži o Slovincih.

Ali je za našo bratsko slovo ta nesramna reporterjeva gesta brez pomena ali ne, je odvisno od tega, kako je postavil temelj našega bratskega prepričanja. Ali ga more omajati tako banalna kritika? Zelo žalostno bi bilo, ako bi slovenska javnost sprejela nazore tega časnikarja kot merodajne za vse Srbe.

Obžalovanja je vredno, da se med seboj premalo poznamo. Živimo v isti državi, hranimo se s istim kruhom in vendar skrivamo na kraju naših misli neko krivo prepričanje, ki ga tudi ne popravljamo. Rajši ostanemo slabo poučeni, kakor da bi z majhnim trudom prišli do prave resnice. Zato nam je lahko nevarna tudi najmanjša napačna kritika, ki ruši naše skupne bratske simpatije. Ali ni tudi ta lahko nekoliko nevarna?

Slovenska intelektualna javnost stoji prekriznih rok pred vsako kritiko od strani Srbov in Hrvatov. Ona na ta način krepi svoje prepričanje, češ, da je samo krivično napadena. Vsaj zdaj je temu tako. Ali bi ne bila dolžna kaj resnega ukreiniti, da demantira laži, ki lete na njo?

Samo da se v bodoče ne bo začudila morebitnemu slabemu mnenju Srbov o Slovincih. To mnenje je dozdaj bilo, vsaj med kmeti, ne samo lepo, temveč tudi zvesto in bratsko poštvalno. To je znano in se vsak čas tudi lahko dokáže.

Če pa to lepo naziranje Srbov pokvari tista laž o kranjskih klobasah v slovenskih omarah ali kaka druga? — Kaj potem? ... Cvetković Živojin.

Konkordat z Avstrijo podpisan

Rim, 6. jun. Ž. Snoči je bila svečano podpisana pogodba o konkordatu med Avstrijo in Vatikanom v stanovanju državnega tajnika, kardinala Paellija. Za Avstrijo sta pogodbo podpisala državni kancler dr. Dollfuss in pravosodni minister Schuschnigg, podpisu pa so prisostvovali msgr. Pizzardo, tajnik za izredne zunanje zadeve, in msgr. Manzini, namestnik državnega tajnika. Nova pogodba je sestavljena v nemškem in italijanskem jeziku in obsega tri s pisalnim strojem pisane strani. Nova pogodba ureja vse odnose med cerkvijo in državo. Zadnji konkordat je bil sklenjen l. 1855 in ga je po svetovni vojni Vatikan odpovedal. Do sedaj so bili odnosi med Avstrijo in Vatikanom urejeni na temelju kanoničnega prava. Novi konkordat je podoben pogodbi med italijansko državo in Vatikanom. Cl. 1 ureja vprašanje imenovanja škofov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Cl. 2 precizno govori o vprašanju katoliškega cerkvenega zakona in o vprašanju prazniškega počitka. Dalje preureja pogodbo apostolske administracije v Innsbrucku v samostojno diocezo. Kakor znano, je Innsbruck spadal pred vojno k brixenski škofiji. Apostolska administratura na Gradiščanskem se pretvori v

prelato s sedežem v Železni Kapli. Ratifikacijo pogodbe bo izvršil papež in avstrijski parlament, ki bosta storila vse, da pride čimprej do popolne ureditve tega vprašanja. Po podpisu pogodbe je papež sprejel v privatno avdienco dr. Dollfussa in ministra Schuschnigga. Avstrijski državni kancler dr. Dollfuss je priredil na čast državnemu tajniku Paelliju svečan banket, katerega so se udeležile tudi diplomatske osebnosti iz Vatikanskega mesta.

Dunaj, 6. junija. tg. Zvezni kancler dr. Dollfuss je danes popoldne z letalom dospel na Dunaj. Na letalskem pristanišču so ga pozdravili nuncij Sibilija in več članov kabineta. Dr. Dollfuss je izjavil, da se je po 55 letih prvič zgodilo, da je bila zopet sklenjena med Avstrijo in Vatikanom pogodba, ki ima poseben pomen tudi radi tega, ker je Vatikan priznal Avstrijo za samostojno državo. Razgovori z Mussolinijem in avdiencia pri kralju so ga prepričali, da ima Avstrija v Italiji dobre prijatelje.

Dunaj, 6. junija. to. »Reichspost« demantira vesti, da bi se nameravala ustavna reforma izvršiti že v najbližji bodočnosti.

Kongres Zveze sodnikov

Belgrad, 6. jun. I. Danes je bil zaključen tretji kongres zveze sodnikov. Dopoldne so se nadaljevali referati in razprave, ki zadevajo predvsem materialni položaj sodnikov. Po končanih razpravah je bila soglasno sprejeta resolucija, ki v glavnem poudarja sledeče:

Sodniki, zbrani na svojem kongresu, predlagajo, oziroma zahtevajo, da se predvsem pospeši izenačenje zakonov, zlasti zakonov o sodnem postopku. Nadalje naj se pri izdelavi enotnega zakonodajstva strogo vpoštevajo rezultati znanosti in potrebe z ozirom na današnje stanje naroda ter rezultati sodne prakse. Sedanje zakonodajstvo nikakor ne zadovoljuje glede jezika, ker je skrajno nerazumljivo. Pozitivno pravo naj bo jasno. Birokratska terminologija mora izginiti in jo mora zamenjati druga, razumljivejša. Moderna zakonodaja ni lastnina birokratov, temveč vsega naroda. Nadalje zahteva resolucija organizacijo okrajnih in okrožnih sodišč v Južni Srbiji in v Črni gori. Sodniki zahtevajo v svoji resoluciji nadalje izenačenje civilnega zakonodajstva. Zahtevajo enotno kasacijsko sodišče za vso državo, kar je v interesu pravosodstva, izključujoč pri tem vse politične, plemenske, pokrajinske in druge ozire. Čimprej je treba izdelati zakon, ki bo uredil položaj sodnikov. Ta zakon mora zagotoviti sodnikom stalnost, neodvisnost, avtomatično napredovanje in materialni položaj. Le tako bo mogoče uspešno izvajati zakonodajo.

Pri izdajanju zakonov je treba upoštevati: 1. Premeščanje sodnikov prvostopnih sodišč, in sicer od 7. do 3. skupine II. stopnje, brez omejitev iz § 258 uradniškega zakona.

2. Višja mesta na sodiščih se morajo spopolnjevati z razpisi in predlogi personalnih skupščin višjih sodišč.

3. Ocenjevanje sodnikov je treba popolnoma ukiniti.

4. Za starešine okrajnih sodišč naj se ne postavljajo mlajši, kakor so njihovi podrejeni, za predsednike okrožnih sodišč pa oni, ki imajo najmanj 12 let sodne službe.

5. Sodnikom in sodnemu osebju naj se zagotovijo draginske doklade ter na podlagi § 28 uradniškega zakona isti ne smejo biti prizadeti radi splošnega znižanja dohodkov, ki so se izvršili po izdaji uradniškega zakona iz leta 1931.

6. Napredovanje pripravnikov naj se šteje od dneva položenega izpita.

7. Letni dopust naj se odreja po predpisih, ki so veljali za apelacijsko sodišče v Belgradu.

8. Sodnik lahko doseže s prošnjo upokojeitev po 30 letih efektivne službe.

9. Za periodična povišanja se mora vzeti ista podlaga kakor pri napredovanjih.

10. Ženskem osebju — državnim tožilcem naj se omogoči napredovanje kakor moškim.

11. Pri ureditvi položaja sodnikov naj se vpošteva tudi položaj zemljiško knjižnega osebja.

Resolucija nadalje poudarja ponovno skrajno potrebo zboljšanja jezika v zakonodaji in omenja potrebne spremembe v tiskovnem zakonu. Po končanem zborovanju so zborovalci priredili skupno kosilo. Jutri bodo napravili izlet v Topolo in na Oplenac.

Cerkveni koncert v stolnici

Letošnja koncertna sezona se polagoma zaključuje. H koncu nam je Glasbena Matica ljubljanska postregla še z mikavnim cerkvenim koncertom, ki se je vršil v petek zvečer v stolnici. Osnova koncerta je zdrava in smiselna, zajela je v splošnih mejah ustvarjalno glasbeno delo največjega slovenskega skladatelja, Jakoba Gallusa.

Sporod je obsegal osem a-capella zborov, silnih in prepričevalnih ter velikopotezno izpeljanih Gallusovih del. Večinoma so to skladbe za več zborov hkrati in tedaj številnoglasne — način, ki se je baš v tistem času močno razširil. Skladbe so zgrajene na močnih besedilih, ki vsa dihaajo silno in doživeto religioznost, pa najsi bo to Pater noster, Ave Maria, Leus et perennis gloria, ali pa Media vita, Ecce quomodo, Ubi Plato?, Impetum inimicorum tua do hvalnice Alleluja! Cantate Domino. Glasba v težko dosegljivo močni invenciji prav tako, kot v globoko doživeti, v duhovnost usmerjeni gradnji podpira te misli in jih ovija s plemenitim čuvstvom. — Poleg teh zborovskih skladb je obsegal koncert še tri orgelska dela, ki jih je izvedel msgr. Stanko Premrl. Bila so to: Hladnikov Slavnostni preludij, Bassanijev Larghetto in Bachov In dulci jubilo. Sporod koncerta je imel v svoji osnovi hvaljevredno tendenco po stilni zaključenosti, ki jo je zbor v omejitvi na eno močno skladatelsko osebnost šestnajstega stoletja lepo uveljavil. In če sta bili tudi orgelski skladbi Bassanija in Bacha, vzeti iz neposredne dobe bližine, pa ne vem, zakaj je bil na tem sporodu edini Ignacij Hladnik s svojo pompoznostjo iz naše polpreteklosti in to še kot uved, ki naj bi uvedel v občutje šestnajstega stoletja.

V izvedbi je bilo mnogo lepega. Msgr. Stanko Premrl je svojo nalogo dovršil zopet, kot smo vajeni, z velikim razumevanjem in tehnično točnostjo. Zbor je pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča pokazal skupnost in enotnost. Zlasti za doseg tega ni majhna težava v izvedbi zadnjih del, v treh prostorno ločenih zborih pod enim dirigentom, ker stopa tu v oviro fizikalni zakon različne hitrosti zvoka in svetlobe. Tudi je bil zbor zvočno zlit in v podrobnih odtinkih lepo izdelan. Ne morem se pa povsem zlagati za načinom interpretacije. Dejstvo je, da zahteva slednja za pristnost izredne poglobitve ne le v čisto glasbeno snov skladb, temveč tudi v mišljenje in čuvstvanje časa, njihove nastanka. Tu v izvedbi po mojem mnenju ni bilo popolne skladnosti. Podajanje je bilo preveč podrejeno okusu današnjega časa. Že ritem sam je bil za te atakne skladbe malce preoster; dinamična preveč kontrastna; poudarki na posameznih zlogih premočni in sploh besede preveč zlogovane. Tako podrobno, pikantno izoblikovane detajlnosti ta glasba ne prenese. Njena glavna zahteva je širokost; teči mora kot reka in se oblikovati v dolgih frazah, ki jih narekuje misel Na drugi strani ta glasba ne prenese tako naturalistične ilustracije. Njena osnova je religiozno doživetje. Glasbene misli, ki se oblikujejo nad besedilom, niso naturalistična ilustracija teh besed, temveč so izliv čuvstva, ki se rodi iz doživete pojmovnosti. Če hočeš najti v glasbi, ki stoji nad besedilom, zecderunt in profundum ut lapidese ilustracijo fizičnega potapljanja kamna v vodno globino, si v zmoti enako, kot če v motiviki nad besedami zin sacrum saeculae občutiš le ritmično, scherzozno poskakovanje. Poudarek je povsed na duhovnem izrazu, tedaj na izlivu glasbenih misli, ki jih je rodila žalost ali veselje ob razmišljanju minljivosti ali srečne onostranske večnosti. — To bi bilo le nekaj površnih misli. Prava stilna reprodukcija pa zahteva še vse večjih globlin, in priznam, da to poglobljenje še zlasti v od nas tako oddaljeno dobo ni lahko.

Koncert je bil obiskan prav lepo. Stolna cerkev se je ob tej priliki obnela kot posvečena koncertna dvorana in s svojimi tremi kori doprinesla prav mikavno možnost življenja v takratno tudi tako deljeno netie.

V. U.

Vezuv bruha

Milan, 6. junija. tg. V soboto je začel bruhati ognjenik Vezuv. Njegovo delovanje postaja vedno huješe. Lava se je razlila proti severovzhodu do najnižjega roba velikega kraterja in se v raznih smerah razliva doli v Peklensko dolino. Glavni tok lave je širok 2 m in se pomika s hitrostjo 8 m na minuto. Observatorji na Vezuvu računa s tem, da bo bruhanje trajalo več dni, vendar lava ne bo segla do ravnine, če se delovanje ognjenika ne bo povečalo.

Zenevski upor

Zeneva, 6. jun. tg. Švicarsko okrožno sodišče je izreklo danes svojo razsodbo proti znanemu zenevskemu uporu. Glavni obtoženec, narodni svetnik in glavni urednik socialdemokratskega lista »Le Travail« Leon Nicole je bil obsojen na šest mesecev ječe in 100 frankov denarne globe. V kazni se mu všteje 60 dni prestanega zapora. Šest drugih obtožencev je bilo obsojenih na dva do štiri mesece, ostali pa so bili oproščeni. Obsojenci morajo solidarno plačati dve tretjini pravnih stroškov, ki znašajo 20.000 frankov.

Gozdarški pavšali

Belgrad, 6. jun. AA. Ministrstvo za gozdove in rudnike je izdelalo novo uredbo o pavšaliranju potnih stroškov gozdarških nameščenecv pri upravi državnih gozdov in pri političnih gozdnih upravah. Po tej uredbi se razdelje gozdne uprave glede na teren in intenzivnost gospodarjenja v štiri kategorije. Mesečni uradniški pavšal znaša 500 do 700 Din. Pavšal se izplača uradniku na račun izvršitve vseh tekočih poslov na gozdnem področju. Na podlagi tega uradniki razen teh pavšalov nimajo pravice zaračunati nobenih posebnih potnih stroškov za svoje delo na terenu, razen v posebnih primerih, ki jih uredba navaja.

Belgrad, 6. jun. AA. V četrtek 8. t. m. ob 9 dopoldne se začne državni kongres mlinarjev v veliki dvorani doma nabavljajnih zadrug državnih nameščenecv v Belgradu, Poincarejeva ulica 21.

Osebnosti

Belgrad, 6. jun. I. Po skoraj enomesečni odsotnosti se vrne jutri iz Rima v Belgrad peški nuncij msgr. Pellegrinetti.

Belgrad, 6. jun. I. Za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru je postavljen Franc Kovač, namestnik državnega tožilca v Novem mestu, za sodnika okrožnega sodišča v Novem mestu pa je postavljen Gustav Barle, državni tožilec okrožnega sodišča v Novem mestu.

Belgrad, 6. junija. I. Napredovala sta: v 3. pol. skup. II. stopnje Kadunec Franc, ravnatelj učiteljskega v Mariboru, v državni knjižnici v Ljubljani za knjižničarja s pravicami uradnika 4. pol. skup. II. stopnje Pirjevec Avgust, knjižničar iste knjižnice. Na univerzi v Ljubljani je postavljen za čefa računovodstva s pravico uradnika 5. pol. skup. Švigelj Matija, računski inspektor istega vseučilišča. V narodnem gledališču v Ljubljani je imenovan za režiserja s pravico uradnika 5. pol. skup. Julij Betetto, član istega gledališča.

Belgrad, 6. junija. I. Napredovali so sledeči učitelji in učiteljice: v 6. pol. skup.: Petrič Ila, Zbornja Šiška; Požar Ivanka, Smartno; Kudas Cecilija, Logatec; Kladek Marija, Borovnica; Hren Vojteh, Črešnovci; Fišer Simon, Sv. Peter pri Šmarju, Lutar Stefan, Črešnovci; Eržen Zora, Begunje; Omahen Venceslav, Tavankut; Očakar Ana, Sv. Križ; Zajc Olga, Mirna peč; Zakrajšek Albina, Blatna Brezovica; Kriz Ottilija, Grosuplje; Zlinder Valerija, Kostanjevica. — Upokojena sta: Ambrož Franc, profesor na realni gimnaziji v Kranju in Potočnik Matej, ravnatelj učiteljskega v Gospiu. Za nadzornika strojev 8. pol. skup. je napredoval Tuma Josip, strojevodja ravnateljstva državne železnice v Ljubljani.

Ljudska šola v Rusiji

Znano je, da je predvojna Rusija kulturno spadala bolj v 18. ali kvečjemu 19. stoletje, kakor pa v dvajseto. Carska duma ni imela smisla za ljudsko vzgojo. Saj se kar čudno sliši, da se do pričetka vojne Rusija ni mogla oddelčiti za splošno šolsko dolžnost. Sorazmerno je imela Rusija med vsemi evropskimi državami najnižje število šol. To je bila dežela analfabetov. Še l. 1898 je na tisoč Rusov med 15. in 50. letom prišlo 760 analfabetov in leta 1918 še vedno 681, torej nad polovico. Intelektualci so v inozemstvu iskali poglobitve svoje izobrazbe in so presegali na ruska tla večina tujo kulturo, v prvi vrsti francosko. Široke plasti delavskega in kmečkega naroda pa so zavestno držali v nevednosti. Izobrazba je sploh bila privilegij le višjih uradniških in vojaških krogov in zastopnikov ortodoksne cerkve. Razen tega je vpoštevata le Ruse, na vse druge narodnosti, kakor tudi veroizpovedi se ni oziralo. V šolah se je vršil verski pouk izključno v smislu pravoslavja in v črtankah je kar mrgolelo sovraženih napadov na druge veroizpovedi. Razvoj poznejših dogodkov je lažje razumljiv, če imamo ta dejstva pred očmi.

Boljševiki so leta 1918 na kulturnem polju imeli lahko delo. Ljudstvo je pozdravilo nove zakone, ki so uvedli splošno šolsko dolžnost. Istočasno pa bile razpuščene višje šole, ki so pod carjem itak bile rezervirane samo za sinove privilegirane kaste. Sovjeti so v naskoku hoteli odpraviti nepismenost. Celo Lenin je mislil, da je v 10 letih mogoče doprinesiti, kar so zamudila stoletja.

Ruska ljudska šola sprejme otroka z 8 leti. Osnovna stopnja poteka traja 4 leta, z 12 leti pa pride otrok na drugo stopnjo, ki traja 3 do 5 let. Potem se učencu odpira možnost, da pride na srednjo šolo in tako polagoma na univerzo. Sovjeti pa so v tem oziru pristranski in velja geslo: »Proletarskemu otroku svobodna pot!« Otroci meščanskega porekla, pa naj bo še tako nadarjen, ne more na univerzo, kakor ni mogel pod carjem otrok proletarca. Edino otrokom komunističnih staršev in komunističnih mladinskih organizacij so odprta vrata do najvišje izobrazbe.

Razume se, da je iz učnega načrta verouk popolnoma izpuščen. Kdor bi se drznil govoriti v šoli o Bogu in verskih stvarih, razen v komunističnem smislu, je kaznovan z izjubo službe in dvestoletnim zaporom. Mesto tega naj ljudska šola otroka preprosto »proletarskim duhom«. Temu primerno je prikrojeno čtivo, kakor tudi učna metoda. Ze otroke so vjeti zainteresirajo za revolucionarne pokrete od pričetka svetovne zgodovine. Otroški abecedniki so ilustrirani s kladivi, srpi, stroji, industrijskimi napravami, slikami revolucionarjev itd. Pouk ima namen vzgojiti v otrokih revolucionarnega duha, gojiti smisel za diktaturo proletarijata, mnogo se govori o materializmu in njegovih uspehih itd.

Teoretično je ukazana splošna šolska dolžnost. Vendar te zapovedi dosedaj ni bilo mogoče nikjer izvršiti. Le v nekaterih okrajih je bilo mogoče vsolati 8 do 10 letne otroke. Uradno število šol navajajo sovjeti z 104.000. Toda če bi tudi to število odgovarjalo resnici, bi jih bilo vseeno še mnogo premalo. Mnoge občine so prerevne, da bi mogle zidati šole in jim nedostaja sredstev, da bi jih mogli vzdrževati. Uporabljajo se za šolske prostore vsesmergi lokali: kleti, razpadle tovarniške dvorane in barake še iz vojnega časa itd. Celo v mestih se mora vršiti pouk v treh etapah in sicer od pol 8 jutraj do pol 8 zvečer. Da v takih razmerah higijena ni najboljša, si lahko vsak sam misli. Mersilje je tudi preveč otrok, da bi mogli vsi v šolo. To je slučaj zlasti v industrijskih krajih.

Spočetka je sovjetska vlada obljubila brezplačni šolski pouk, kakor tudi brezplačna učna sredstva. Toda te obljube so ostale le na papirju. Državna zaloga učnih knjig v Moskvi, ki ima monopol na učne knjige, ne more zadostiti svoji nalogi. Pomanjkanje učnih knjig je tako veliko, da se uradno priporoča, da naj ima 4 do 5 otrok eno knjigo. Navadno imajo otroci v rokah tudi različne izdaje, tudi take, ki datirajo še iz predvoj-

nega časa. Enako primanjkuje tudi vseh drugih učnih sredstev, zlasti svinčnikov in zvezkov. Vse to si morajo otroci, kakor tudi knjige, sami kupovati in sicer za jako drag denar.

Ni pa le pomanjkanje šol, ampak mnogo očitnejše je pomanjkanje učnih moči. Nove učiteljske akademije ne morejo zadostiti vsem zahtevam. To pa ni čudno; učitelj je jako elabo plačan in znaša njegova mesečna plača 90 rubljev (800—900 Din), manj kot je plačan kvalificiran ruski delavec ali delavka. Učiteljski stan radi tega ne uživa mnogo ugoda in se tudi ne rekrutira iz ravno najboljših moči. Navadno je učitelj, da more živeti, še občinski tajnik ali kaj podobnega. Na vsak način pa popolnoma odvrsna oseba od krajevnega sovjeta.

Sovjeti si tudi glede učne metode niso na jasnem. Učijo, ali bi bilo boljše sprejeti nemški ali angleško-ameriški šolski tip. Ruska ljudska šola je delovna šola s ciljem, da otroke pripravi za za bodoče delovne poklice. Mnogokrat je šola tesno združena z industrijskim ali poljedelskim obratom, tako da že otroci spoznajo kolikor mogoče tehnični proces dela.

Glede discipline v sovjetski ljudski šoli je bilo že mnogo napisanega. Sovjeti so uvedli, kakor znano, sovjetje učencev, ki imajo vso moč v rokah. Kakor starši, tako tudi učitelji nimajo nikakršnih vzgojnih pravic, ampak smejo biti levočjemu otroku svetovalci. Sovjeti učencev hvalijo in grajajo učitelja in imajo v rokah tako organizacijo, kakor disciplino v razredu. Vsi učenci so organizirani komunistično kot komosmolci z izrazito protivstersko smerjo. Celo »Pravda« in »Izvestja« vedrat tožita o nediscipliniranosti ljudske šole, ki jo bo po mnenju prejšnjega prosvetnega ministra Lunačarskega treba temeljito reformirati.

Velike skrbi pripravljajo sovjetski vladi tudi zapuščeni otroci, ki se brez staršev in sorodnikov potikajo okrog po deželi. Sovjeti si mnogo prizadevajo, da jih navadijo rednega življenja. Sezidali so mnogo mladinskih domov zanje, toda, ker ti otroci niso bili v nobenem oziru vzgojeni, porabijo prvo priliko, da nadaljujejo svoje vagabundsko življenje. Po sovjetskih podatkih bo 3 do 400.000 takih nesrečnih otrok. Nikjer na celem svetu ne vladajo podobne razmere.

Kljub vsemu pa je treba priznati, da je sovjetska vlada za ljudsko šolo mnogo storila. Nepismenost po mestih je zelo nazadovala. Da niso uspehi večji, je največ krivo to, da sovjeti v temelju odklanjajo tisto moralno in etično vzgojo, ki edina more dvigniti in trajno vzgojiti mladega človeka.

Agrarna konferenca

Bukarešta, 6. junija. tg. Redakcijski odbor konference agrarnih držav je dopoldne pod predsedstvom češkoslovaškega poslanika Jana Sebe, postavil besedilo resolucije vseh treh podoborov in jih spravil v soglasje. Ob 6 zvečer je bila zadnja plenarna seja konference, v kateri so sprejeli predlagane resolucije, ki so večinoma finančne in trgovsko-politične narave in se tičejo v prvi vrsti prodaje poljedelskih proizvodov. Med drugimi je bila sprejeta resolucija, da naj predsednik bukareške agrarne konference predloži na londonski svetovni gospodarski konferenci rezultate agrarne zborovanja v Bukarešti. Velja je tudi resolucija, da bodo srednje in vzhodno-evropske agrarne države ostale v Londonu v tesnem sodelovanju in ustanovile stalno tajništvo. Dopoldne je romunski kralj Karel sprejel voditelje inozemskih delegatov v posebni avdienci.

London, 6. junija. tg. V okolici Berkmastada so našli dvanajst železniških progi razmesarjeno truplo 77-letnega admirala Arturja Smitha Dorrana. Bil je mnogo let v kitajskih vodah.

Slovo od gospoda prelata Kalana

Gospod prelat na mrtvaškem odru

Ljubljana, 6. junija.

Na nebu vedrina, v slovenskih srih pa bridka žalost, takšno je bilo danes občutje, ko smo položili v zemljo draga nam gospoda prelata Kalana, o katerem je sleherni vedel, da ga ni moči dovolj označiti samo z besedo »zasluženi«, saj gospod prelat si ni za ljudstvo pridobil samo zaslug, temveč se je dal vsega in si s tem zadolžil za večno hvaležnost ves slovenski narod. Tisoči, ki so danes žalovali v pogrebni sprevedu in stotisoči, ki so v duhu bili navzoči, so vedeli, da je odšel gospod prelat tja, kjer edino more dobiti plačilo za svoje ogromno delo skoraj na vseh poljih javnega življenja in za vso ogromno dobroto, ki jo je vse svoje življenje skrivaj delil tisočim. Ta svet mu ne bi mogel poplačati njegovega življenjskega dela, zato ga je Bog poklical k sebi, da mu On povrne, kar je dal gospod prelat Kalan drugim. Na dnu vseh žalujočih src je bilo danes in še ostane vprašanje, bridka misel: »Kdo naj stopi na njegovo mesto, kdo ga more nadomestiti?« V skrito, skoraj telesno bolečino se je prelivala žalost pogrebcev in odsevala na obeh ter si iskala v solzah sproščanja, da se je zopet vedno znova dvigala v srih.

Takoj, ko so položili truplo preblagega pokojnika v njegovi spalnici na mrtvaški oder, so pričeli prihajati pokojnikov prijatelji — vsak človek, ki je imel kdaj v življenju opraviti s pokojnikom, je bil že njegov prijatelj in mu udan iz srca — kropit ga in zanj pomoliti. Njegova sicer tako svetla sobica se je odela v črno mrtvaškega baldahina in v mrtvaško cvetje. V nedeljo in v ponedeljek ves dan pa so prihajale množice kar v procesijah posiljavljati se od pokojnika. To niti čudno ni, saj je ljudstvo dobro vedelo za očetovsko blago

Gospod prelat na zadnji poti

Po blagoslovu se je razvrstil po Poljanski cesti med gostim špalirjem ogromen žalni spreved. Za križem in žalno zastavo je šla najprej mladina z Rakovnika, nato mladina iz Jožefišča, Marijanišča, Lichtenturna in drugih zavodov, ki je vneto molila.

Zgraditelj Jugoslovanske tiskarne in soustanovitelj mnogih katoliških podjetij so korporativno počastili vsi uslužbenci podjetij Katoliškega tiskovnega društva s predsednikom častnim kanonikom dr. Gregorjem Pečjakom na čelu, tajnikom in duhovnim svetnikom Čadežem in drugimi odborniki društva. Korporativno so se pogreba udeležili vsi uredniki in nastavljenici »Slovenca« z glavnim urednikom dr. I. Ahčinom. Uredništvo »Domoljuba« je zastopal urednik g. Jože Košiček. Pogreba se je udeležila dalje tudi uprava »Slovenca« z ravnateljem Ivanom Rakovcem. Na čelu nastavljenecv in uslužbencev ter vsega delavstva Jugoslovanske tiskarne, Jugoslovanske knjižarne in knjigovoznice Jugoslovanske tiskarne so bili ravnatelji gg. Karel Čec, Mesar in Dežman, dalje vsi faktorji in vodje posameznih oddelkov. Pred krsto so šli tudi nekateri osebni prijatelji pokojnika, prefekti in podprefekti Marijanišča in drugi. Tik pred venci je šel zbor frančiškanov in pa pevski zbor bogoslovcev, krasno prepevajoč slovenske cerkvene pesmi in žalostinke.

Pred krsto so nesli vence, krsto samo pa so peljali štirje konji.

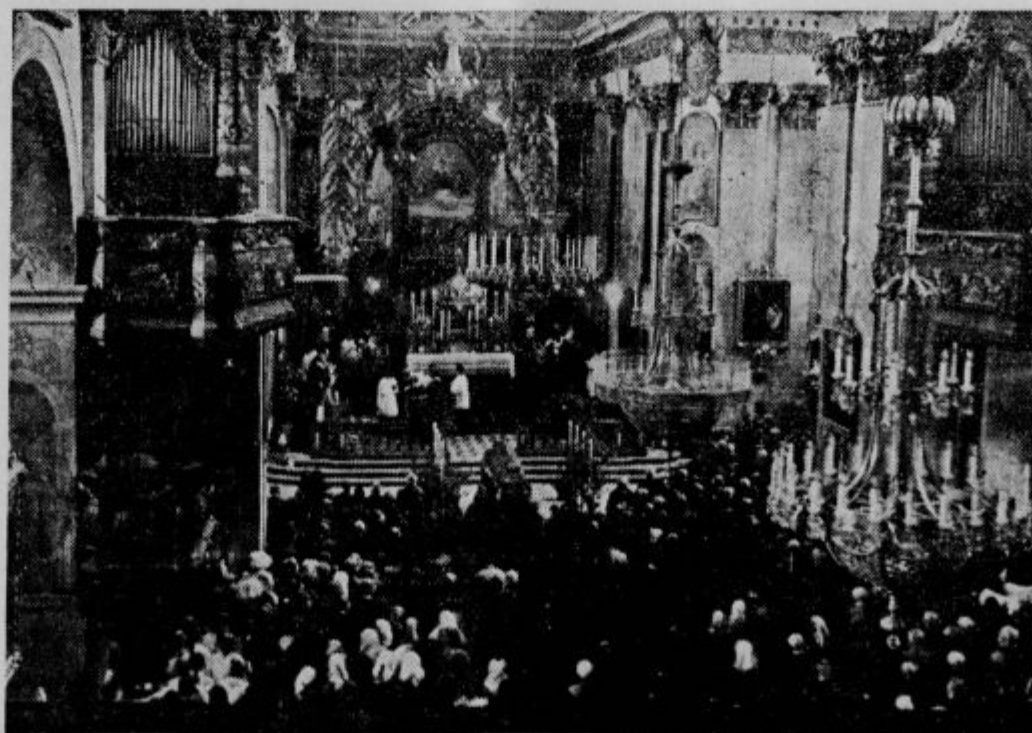
Za žalujočimi sorodniki pokojnika so v prvi vrsti stopali predstavniki javne oblasti podban dr. Otmar Pirkmajer, senator in bivši pokrajinski namestnik Ivan Hribar ter univ. prof. dr. Lukman. Za temi sta šla rektor univerze in pokojnikov osebni prijatelj dr. Matija Slavič in predsednik akademskega starešinstva univ. prof. dr. Gosar, minister na razpoloženju. Uredništvo »Doma in Sveta« je zastopal urednik prof. Fr. Koblar, ki je obenem zastopal II. drž. gimnazijo. Med drugimi odličniki smo opazili še mestnega podžupana prof. Jarca, ki je zastopal mestno občino, katere meščan je bil pokojnik, bivšega ministra in bana ing. Dušana Serneca, bivšega ministra prof. Sušnika, več univerzitetnih profesorjev in pedagogov, dalje mnogo odlične duhovščine, mestne in podeželske, mnogo kulturnih in drugih javnih delavcev, književnikov, politikov in gospodarstvenikov. Zbornico za TOI in Zvezo industrijcev je zastopal predsednik Dragotin Hribar, Kmetijsko društvo, katere predsednik je bil nekaj časa pokojnik, podpredsednik Sancin in tajnik Karel. Iz Kovina v Vojvodini se je do Zagreba z letalom potem pa z vlakom pripeljal na pogreb upravitelj odtodne bolnišnice g. Božidar Sever. Skoraj korporativno se je udeležilo pogreba članstvo akademskega starešinstva,

srce gospoda prelata Kalana. Prihajale pa so tudi sožalne brzojavke. Pristrčno brzojavko je poslal knežonadškof dr. Jeglič, dalje minister dr. Ivan Švegel, župan občine Stara Loka, rojstnega kraja pokojnika, kjer je imel tudi častno občanstvo, in od drugod. Krasne vence so poklonili pokojniku bivši prefekt Marijanišča prof. Kordin, ki je sedaj konzultor v Prizrenu, rodbina živinozdravnika dr. Kocjana, krasen venec rdečih in belih rož so poklonili bivši marjaniški dijaki. Venec je imel napis: »Svojemu očetu — marjaniški dijaki«. Prišli so tudi drugi venci, razni ljudje in pa društva pa so počastila pokojnikov spomin na ta način, da so poklonili zavodu znatne znečke.

Davi, ko so se pričele žalne svečanosti, pa so prihiteli številne množice, da s svojo navzočnostjo zadnjič počaste pokojnika, da se udeleže žalnega spreveda ali pa da tvorijo špalir žalnemu sprevedu. Že pred napovedano 9. uro se je napolnil Ambrožev trg in Poljanska cesta pred Marijaniščem občinstva vseh slojev in vseh starosti. Ko so prinesli krsto na prag zavoda, so mnogi pogrebci že zaihteli. Krsto je nato blagoslovil preč. stolni dekan, generalni vikar, kanonik g. Ignacij Nadrah. Blagoslovu so v ornatih asistiral člani ljubljanskega stolnega kapitlja preč. stolni kanoniki dr. Opeka, Volc, dr. Klinar, Stroj, Šiška in dr. Kimovec, stiški opat dr. Avguštin Kastelec, novomeški prošt dr. Cerin in novomeški kapiteljski kanonik Trškan, v imenu lavantinske škofije in mariborskega stolnega kapitlja stolni dekan dr. Vraber in stolni župnik, kanonik Umnik, ter dekan starološki, častni kanonik Mrak. Po blagoslovu je zbor akademikov pod vodstvom g. Puša krasno zapel žalostinko »Beati mortui«. Žalostinka je segla množič globoko v srce.

odbori in tudi mnogo članstva krščanskih karitativnih, prosvetnih, ženskih, strokovnih in drugih organizacij in v prav častnem številu tudi akademsko in srednješolsko dijaštvo, ki ga je pokojni tako zelo ljubil. Mnogo oseb je bilo v sprevedu, ki so se udeležili žalnega spreveda kot hvaležni nekdanji podpiranci gospoda prelata. Poleg številne množice ljubljanskega prebivalstva, tako moških, kakor žensk, se je udeležilo pogreba tudi mnogo podeželskega prebivalstva, ki je prihitelo, da še zadnjič počasti pokojnikov spomin. Z znatno deputacijo so prihiteli zlasti naši pošteni kmetje iz Stare Loke in sploh Gorenjske, pa seveda tudi od drugod, v posebno častnem številu pa so se udeležili pogreba tudi čebelarji z odborom svojega društva na čelu. Žalnih svečanosti se je udeležilo tudi zastopstvo slovenskih krščanskih organizacij iz Zagreba.

V stolnici je bilo že pred prihodom žalnega spreveda zasedenega mnogo prostora. Pogrebci pa

Gospod prelat zadnjič v stolnici

so napolnili cerkev do zadnjega kotička. Krsto so dvignili z mrtvaškega voza in jo odnesli pred oltar. Knezoškof dr. Gregor Rožman je nato daroval ob asistenci vsega stolnega kapitlja in vseh navedenih došlih kanonikov slovesno pontifikalno mašo z velikimi biljami za dušo blagopokojnika. Pontifikalni requiem je bil opravljen v slovenskem jeziku, kakor ga določa novi cerkveni obrednik. Bil je to prvi primer, da je bila taka slovesnost za cerkvenim prelatom in sploh dostojanstvenikom opravljena v slovenskem jeziku. Pretresljivo so donele po cerkvi in padale na duše vseh navzočih veličastne in vsem razumljive besede g. knezoškofa ter odgovarjajočega stolnega kapitlja. Na koru je pel stolni cerkveni zbor pod vodstvom duhovnega svetnika g. Premrla.

Po opravljeni žalni slovesnosti v stolnici se je nato razvil iz cerkve ponovno

veličasten žalni spreved

po mestnih cestah in ulicah proti Sv. Križu. Otožno so tožili zvonovi stolne cerkve in enako otožno so jim odgovarjali zvonovi vseh ljubljanskih cerkev. Otožno so razodevali žalost mesta, dežele in naroda za nepogrešljivim blagopokojnikom. Spreved je šel od stolne cerkve mimo magistrata čez frančiškanski most, po Miklošičevi cesti, po Komenškega ulici na Vidovdansko cesto in od tam po Prisojni ulici in Smartinski cesti na pokopališče. Po vseh glavnih ulicah je občinstvo ponovno de-

lalo špalir žalnemu sprevedu. Ginljiv je bil pogled na malčke Marijanišča, ki so nosili v rokah šopke cvetja, da z njimi zasujejo grob svojega preblagega očeta-skrbnika in nepozabnega velikega dobrotnika. Ginljiv pa je bil pogled tudi na otroke otroškega vrta na učiteljski, ki so v času, ko je šel spreved mimo, stali na vrtu v ljubkem špalirju in sklepali roke k molitvi. Tako so najmanjši počastili gospoda prelata Kalana, čigar srce se je vedno ravnilo po Kristusovem pozivu: »Pustiti male k meni!«

Spreved je bil tako dolg, da je bil križ že na Smartinski cesti, ko so zadnji pogrebci odhajali še izpred magistrata. In vendar so odrasli pogrebci šli po večini v štiristopih. Še potem, ko se je na Smartinski cesti pričel spreved nekoliko krčiti, je bilo pogrebcev tako množica, da so bili prvi pogrebci že pri pokopališču, zadnji pa so šli šele skozi viadukt.

Na najlepšem kraju sredi duhovniškega dela pokopališča je bil skopan nov svež grob. S pretresljivo grozo so zrlji žalujoci v odprtino, ki jim odzvela predraga gospoda prelata. Mnogi se mogli več zdržati in so še pred pričetkom zadnje žalne slovesnosti bridko zaplakali ob tem pogledu. Okoli svežega groba so se razvrstili cerkveni odličniki s knezoškofo dr. Gregorjem Rožmanom, drugi dostojanstveniki, pevski zbor bogoslovcev in pa najmlajši, mladina, ki jo je pokojnik tako rad imel.

Žalni spreved na Marijinem trgu

Zadnji: Z Bogom

Knezoškof dr. Gregor Rožman je nato opravil v slovenskem jeziku pogrebne svečanosti in vrnil zemlji, kar je bilo njenega. Vsa zbrana množica je odgovarjala molitvam Prevzvišeneza za blagor pokojnikove duše, za vse, ki počivajo na tem pokopališču in za verne duše v vica.

Slovo od dobrotnika

Nad odprtim grobom je nato izpregovoril pisatelj in župnik Fran S. Finžgar, ki se je poslovil od pokojnega Kalana kot dobrotnika trpečih: V imenu centralnega sveta Družbe sv. Vincencija in v imenu članic te karitativne organizacije naj se poslovim od Tebe, gospod stolni prošt.

Predragi gospod prelat!

Odšel si. Niti »Z Bogom!« nisi rekel svojim prijateljem. Zakaj? Zdi se mi, da je bil ta Tvoj nenadni odhod samo zadnji simbol vsega Tvojega življenja, ki si mu postavil trdno geslo: »Vse za druge, zase nič.« Zato nisi niti v predsmrtni bridkosti hotel biti nikomur v breme.

Predobri gospod prelat!

Če smemo o kom ponoviti svetopisemske besede, jih moramo ob Tvojem grobu: »Dispersi, dedit pauperibus.« Dispersisti — vse si iztrosil za bedne, za sirote, za zapuščene in ponižane. Delil in razdelil si vse do zadnjega novčiča. Dajal in razdal si samega sebe z delom za druge do zadnje žilice. Tisoči sirot in bednih so se oprijeli Tvoje roke in Tvoje srce je delilo oberoč, a trosilo, da ni vedela levica, kaj dela desnica. Ves

plemenit nisi očital krivde, videl si le bedo in brez nehanja, z vsakim utripom je ponavljalo Tvoje srce Gospodove besede: »Množica se mi smili.«

Toda, ko bi bil nasičeval le lačne kruha, bi bilo za Tvoje plemenito srce premalo. Koliko lačnih in žejnih tople besede, koliko potrth, zbežanih, od udarcev življenja ranjenih se je zatekalo k Tebi očetu, vodniku in tolažniku! In spet si trosil in delil, da nihče ni šel od tebe strit in razžaljen, vsak pa pokrepčan in močan za nove borbe z življenjem.

O, in sedaj je to Tvoje plemenito, v živi krščanski ljubezni vse objemajoče srce zastalo in leglo v grob, da strohni. In vendar nisi umrl, naš predobri. Kot plodno seme je to Tvoje srce, ki si ga raztrosil v ljubezni v njivo usmiljenja. Gospod prelat, blagoslovljaj to njivo z nebes, da bo plodna od roda do roda ter da bo plenjala sadov ljubezni ter obilnega usmiljenja.

Solze sirot pa, ki kropijo Tvoj grob, naj so Tvoje najodličnejše plačilo za trud, od katerega se odpočij pri Bogu, pravičnem sodniku in plačniku.

Z Bogom, oče sirot, z Bogom, predobri naš gospod prelat!

Slovo od zaščitnika slovenske kulture

V izbranih toplih besedah se je nato poslovil od pokojnega prelata Andreja Kalana v imenu slovenske književnosti urednik »Doma in sveta« prof. France Koblar:

»Ko zagrinjamo to v dobroti otrplo srce, te blage roke, ki so znale samo dajati in niso nikoli jemale, in ko odhaja od nas vse tisto telesno, ki spominja na človeško ubožstvo in minljivost, nam vstaja duhovna podoba moža, aere perennius, moža modreca in dobrotnika, ki je znal vsemu časnemu prav pregledati namen in konec. S kruhom, ki ga je delil množici, je reševal duha in je gradil svojemu narodu osnove za boljše moralno in duhovno življenje, da bi ga otele teme in vsega hudega. Tako je gospod prelat ustvaril v kulturnih ustanovah, ki jim je načeloval, varne strehe in domove bodočim rodovom, če bodo vredni njegove dediščine in njegove velike ljubezni.

Naravno in nujno je bilo, da je tako urejena človečnost, kateri geslo je bilo: kvišku srca, enako združevala dobroto in lepoto. Gospod prelat je od mladih let do zadnjih dni ljubil in negoval vse, ki so iskali in uporabljali obraz človeške duše, bil je vsem velikodušen prijatelj in odpustajoči oče, ker je v svoji lepi urejenosti vedel, da je največje trpljenje dušno trpljenje in najboljšo zdravilo čista dobrota.

Dobri gospod prelat! V imenu slovenske književnosti, ki ste jo tako pristrčno ljubili in dvigali, v imenu vseh neštetihih znanih in neznanih Vaših varovancev in gojencev, posebno pa v imenu »Doma in sveta«, ki ste mu bili sotrudnik, urednik, varuh in njegov najzvestejši prijatelj tudi tedaj, kadar se ob njem vstajali boji, ko se je nemilo srečaval čas s časom in so se bile ideje z idejami, ko je pojo-

malo zaupanje v mladino in ste vi s svojo dobroto in vero odločili pot naprej — za vse veliko dobro in blago od vas — sprejmite še našo zadnjo zahvalo in poslednji: Zbogom!

Slovo od voditelja slovenskega naroda

Urednik Franc Kramžar se je od pokojnika zadnji poslovil z besedami:

»Gospod prelat! Težko jemlje od vas zadnje slovo tudi ves slovenski narod, katerega ste ljubili z svojo ljubeznijo, posvečenostjo od našega Mojstra, Učenika in Gospoda.

Prav iz evangelijskih korenin je kila Vaša ljubezen do svojega naroda. Bog je ta mali sloven-

biti všeč hlapčevski molk pri duhovniku, všeč pa ti mora biti njegova svoboda. Zakaj tudi tebe za deva nevarnost molka, rešuje pa te blažena svoboda! Zaradi te svobode ste bili pred svetno oblastjo sojeni, zaradi nje zapostavljeni, a klonili niste nikdar!

Ko danes vaše mrtvo truplo polagamo v sveto slovensko zemljo, bi človek vprilo dogajanje okrog in okrog sebe v bolnem obupu zaklical: »Na tleh leže slovenstva stebri stari!»

Ampak ob odprtem grobu velikega katoliškega modrca, ki je v najhujšem boju ohranil vedrost krščanskega optimizma, ker je vedel, da v vseh človeških in narodnih pravdah najvišja instanca je Bog, moramo tudi mi biti optimisti.

Zato v bolečini ne klenemo, ker verujemo. V trpljenju ne obupujemo, ker upamo!

Zrtev se ne bojimo, ker ljubimo!

Gospoda prelata polagajo v grob

ski narod zasadil v to slovensko grudo, na razpotje evropskih cest, na križišče velikih kultur, da bi tu vršil svojo zgodovinsko nalogo.

Ta svoj narod postaviti vsega v službo Kristusovih idej v zasebnem in javnem življenju in mu tako zagotoviti jamstvo za obstoj, to je bil Vaš namen, ko ste začeli orati ledino mladega katoliškega narodnega gibanja. Ker pa v senci duhovnega in telesnega hlapčevstva ne more poganjati ne kultura ne moč, ki je potrebna za napredek in razvoj, zato ste ob času katoliškega preobračanja na Slovenskem stopili v bojne redi, da slovenskemu narodu, ki je tudi božje stvarstvo, priborite svobodo in pravico. Ko ste že dali slovo vsemu javnemu delu, ko se je katoliški borec umaknil katoliškemu modrcu, ste sredi svetovne morije zopet stopili na plan in po smrti dr. Kreka ob strani dr. Korošca in drugih svoj narod povedli v boj za Jugoslavijo, hrepenenje zatiranega slovenskega naroda, kateri je v svobodni jugoslovanski državi videl ščit svoje pravice in svobode. Tudi to Vaše veliko delo za jugoslovansko državo je kličilo iz istih evangelijskih korenin.

Bili ste vseskar borec in modrec, po vzgledu velikega škofa sv. Ambroža, kateri je pred skoraj 1500 leti zaklical cesarju Teodoziju: »Ne sme ti

Ko Vam, gospod prelat, kličemo zadnjič: Z Bogom! Vas prosimo: Molite pri Gospodu narodov za svoj razbiki in razkosani slovenski narod, ki ob Vašem grobu izjavlja svojo vero v najvišjega Gospoda in Odrašenika, svojo vero v sveto katoliško cerkev in svojo vero v končno združitev in vstajenje!

Pri zadnjih besedah je množica zahtevala. Z obrazov so lile bridke solze in obraz zadnjega, v bolečinah še tako preizkušenega moža, se je orosilo s solzami. Plakali so vsi. Od najmanjšega gojenca Marijanišča pa do sivolasnega starčka. Pretresljiv je bil pogled na žalostne šolske sestre iz Marijanišča, kako so ihtele, ko so padale kepe prsti na krsto z blagopokojnim očetom Marijanišča. Otroci so metali nepozabnemu prelatu cvetje v grob. S krvavečim srcem se je množica razhajala, zakaj z njo je šla zavest, da prelat Andreja Kalana ni več in da nikdar več ne bo človeško oko ugledalo njegovega dobroljivega obraza. Živel pa bo v spominih hvalnih src, živel bo v zgodovini slovenskega naroda, živel bo v delih, ki jih je ustvaril in živel bo v Bogu, pri katerem uživa sedaj večno plačilo za vsa zemeljska dela svojega srca, svoje blage duše, svoje močne volje in svojega velikega razuma.

Spremembe v železniški službi

Premeščeni so: uradniki VIII. položajne skupine: Plahuta Josip, prometnik in šef stanice Moškanjci za šefa postaje Čušperk; IX. položajne skupine: Obereigner Stanislav, tehnični uradnik, iz kurilnice Ljubljana glav. kol. v kurilnico Ljubljana gor. kol.; Slabina Ivan, poslovođa iz kurilnice Ljubljana glav. kol. v kurilnico Ljubljana gor. kol.; Vrečko Jakob, prometnik iz Šostanj-Topolšice za šefa postaje Gornji Dolci; Golob Albert, prometnik in šef postaje Gornji Dolci, za šefa postaje Metlika; Pleničar Ferdinand, prometnik in šef postaje Čušperk, za šefa postaje Moškanjci; X. položajne skupine: Batista Ladislav, pomožni prometnik, iz Radohove vasi v Mahično; Kunej Mihael, pomožni vlakovođa iz Rakeka v Rogatec; uradniški pripravnik: Selimbegović Šekija iz Ljubljane gor. kol. v škofjo Loko; zvanikiški I. kategorije: Doberlet Matevž, obrtnik iz kurilnice Ljubljana glav. kol. v kurilnico Ljubljana gor. kol.; Fischer Tomaž, sprevođnik, iz Maribora glav. kol. na Jesenice; Dobraj Martin, sprevođnik, iz Maribora glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Ulbl Stefan, sprevođnik iz Maribora glav. kol. v Rogatec; Kariž Viktor, promet. zvan., iz Kresnic v Šostanj-Topolšico; Gaberšik Karel, Kastelic Matevž, predkurjača, kurilniške izpostave Pragersko v strojno stanico Celje; Bučar

Alojzij, sklad. zvan., iz Maribora glav. kol. v Trebnje na Dolenjskem; Česen Janez, sklad. zvan., iz Slovenjgradca v Dravograd-Mež; zvanikiški II. kategorije: Uršič Janez, zavirač, iz Rakeka v Novo mesto; Zagorčnik Matija, zavirač iz Rakeka v Celje; Žižek Franc, kartant iz Maribora glav. kol. v Rogatec; Kukovič Franc, vodilek Martin, Marat Jožef, zavirač, iz Maribora glav. kol. v Novo mesto; Weingerl Blaž, Gradinski Jožef, Lilek Rudolf, zavirač, iz Maribora glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Cvenk Sebastijan, Zorko Simon, Harič Alojzij, zavirač, iz Maribora glav. kol. v Celje; Elkart Stefan, kurjač, iz kurilniške izpostave Pragersko v kurilnico Maribor; Gostič Albin, deseter iz Trebnjega na Dol. na Pragersko; Masič Gašpar, kretnik, iz Poljčan v Čakovec; Jerina Alojzij, Pišljak Franc, zavirač, iz Rakeka v Ljubljano glav. kol.; Verbič Jožef, kretnik, iz Brežic v Poljčane; Škerl Marjan, kartant, iz Rakeka v Ljubljano glav. kol.; Milnar Valentin, zavirač, iz Zidanega mosta v Novo mesto; Simič Anton, premikav, iz Celja v Novo mesto. — Nameščeni so: za zvanikiški I. kategorije: Jemec Franc, signalna delavica Ljubljana; zvanikiški II. kategorije: Stingl Janez, progovna sekcija Maribor glav. progla; Podraž Anton, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. progla; Marn Avgust, progovna sekcija Zidani most.

— ali boste tako dobri, da me boste spremili v kako vašo ljubljansko trgovino?

»Prav gotovo,« sem odvrnil veselo v nadi, da bom poleg svojih vprašanj še lahko staval marsikako drugo, da bom laže prodril v njeno osebnost. To je bilo tembolj važno, ker so mi njene kretnje govorile o osebi, ki je v svojem življenju imela že veliko opravka s časnikarji, s katero bom moral biti previden, da me ne zmede.

»To me veseli! Slovenci ste sploh postrežljivi ljudje. — No, zdaj pa povejte, kaj vam srce teži!«

»Najprej prav navadno vprašanje: Ali vas je naša domovina v svojem naravnem, zunanjem licu kaj prijetno iznenadila?«

»Prekrasen košček božje zemlje je to, zares. Naravna lepota je popolna, ničesar ji ne manjka.« Zožila je svoje veke in s hitro kretnjo roke je začela slikati v zrak: »Valovite črte hribov in ostre poteze vaših gor, vijugasta reka — reka — (mislila je na Savo) — krasna modrina — pač vse lepše od sive, enolične Angleške. Tudi zdravje je tukaj doma. Dobro se počutim, čeprav sem že v letih, ko človek tako hitro občuti vsakršno zmanjšanje spremembo. Ljudje so običajno z me se v obili meri prepričala.«

»Dovolite še nekaj vprašanj o kongresu v Dubrovniku: Kakšno je vaše mnenje glede vloge Nemčije in budih sporov, ki so nastali prav o načelnem vprašanju pen-klubovskega programa? Kako so sploh bili povabljeni delegatje glavnih nemških centrov, ko ste vendar vedeli, da je njihova misija čisto nasprotna duhu Pen-kluba in zlasti, kakšne grozotne stvari so pred nekaj tedni počeli Hitlerjevi pristaši?«

»V Dubrovniku se je o tem široko in živahno govorilo. V kako žalosten položaj je Nemčija zavedla vam je tudi znano. Povabljeni so pa bili prvič zato, ker iz zveze niso bili izključeni, in drugič, ker jih je hotel H. Wells prisiliti, da javno izpričujejo in opravičujejo svoje zadržanje glede zadnjih dogodkov v Nemčiji. Prav je, da damo še tako ozkočrtnim nacionalistom, ki pojmujejo svoj naci-

Ljubljanske vesti:

Binkošti v znamenju izletov

Ljubljana, 6. junija.

Lepi binkoštni prazniki so izvalili Ljubljano v naravo. Vlaki so bili napolnjeni izletnikov. Vsi vlaki so oba praznika prepeljali na razne strani do 40.000 potnikov. Na naših prijaznih romarskih potih je bilo več zborovanj Zveze bojnikov, tja je od vseh strani prišlo prav mnogo ljudstva. Stari, sotrpini iz vojne so si podajali roke in obnavljali svoje prijateljstvo.

Nesreče ni bilo veliko. V kurilnici glav. kolodvora je padel delavec drž. železnice 22 letni Janko Kuralt tako nesrečno, da je dobil notranje poškodbe in je bil prišiljen v ponedeljek iskati zdravniške pomoči v bolnišnici. Na binkoštni ponedeljek je 5 letni posestnikov ein Silvo Kisovec doma v Jevnici pri Lazah hotel piti iz lonca vročo kavo. Polil pa se je po vratu in životu tako močno, da se je opekel. Pripeljan je bil v bolnišnico.

Kaj bo danes?

Drama: »Okencec, Red C.
Opera: »André Chénier«, Red Sreda.
Kino Kodeljevo: Ob 20.30 »Talu«. Znižane cene.

Nočne službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjič trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova c. 12
ima krasne birmanske obleke
modre in bele vseh velikosti.

☉ Za liturgični tečaj KA za žene in dekleta, ki se prične drevi ob 7, naj prinese vse udeležence s seboj misale Vitala Voduška, ki ga je izdala lansko leto Mohorjeva družba.

☉ Mesto venca na grob blagopokojnega gos. prelata Kalana, daruje za Marijanišče gosp. dr. J. Breje 200 Din, neimenovana četvorica pa v isti namen 1000 Din.

☉ Predavanje o pokojninskem zavarovanju. Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev vabi svoje člane na 2. redni članski sešatek, ki bo dne 8. VI. 1933 (četrtak) ob osmih zvečer v dvorani Rokodelskega doma. Predava tova. Hartman Alojz o pokojninskem zavarovanju. Po predavanju razgovor. Udeležba za člane in članice obvezna. Prosimo za točen prihod.

**Slamič, kar si nam obečal,
si izpolnil in povečal
si teraso prav lepo —
Zdaj za vse prostora bo!**

☉ Obnovev del v Ljubljanični strugi. V ponedeljek je Ljubljana že tako padla, da so lahko zaprli zatvornice v Trnovem. Včeraj pa so delavci Ljubljanske gradbene družbe pričeli z obnovitvijo regulacijskih del. Kako silen pritisk je bil na zasilni jez pod tromostjem, je očito iz tega, da je voda porušila pol m visok betonski zid. Delavci so zaposleni s pospravljanjem naplavljenega materiala in urejevanjem tratin.

☉ Angleško društvo v Ljubljani opozarja na javno predavanje gospe Fanny S. Copelandove, lektorice angleškega jezika na ljubljanski univerzi o škotski, ki bo v četrtek, dne 8. t. m., ob 20.30 v veliki dvorani hotela Mikli (Metropol). Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike.

☉ Izleti Zveze za tujski promet z odprtimi avtobusi. Prihodnji teden priredi Zveza sledeče izlete: V sredo popoldne na Jezersko. Cena 75 Din. Odhod izpred biljetarnice Putnikove v Gajevi ulici. — V četrtek, 8. t. m. enodnevni izlet v Logarsko dolino, cena vožnji in prehrani 135 Din. Odhod ob

**Terasa
kavarne
»Nebotičnik«
otvorjena**

nalizem na način, ki na eni strani nasprotuje plemenitemu človečanstvu sploh, na drugi strani pa prav gotovo ni v skladu z mirovnim poslanstvom Pen-kluba — da damo takim ljudem priliko, da se javno izpovedo. Čut pravičnosti, ki ima v naših zavdah odločilno vlogo, zahteva to od nas. Wellsovo delovanje je sicer skrivnostno, tiho, a v načelnih vprašanjih rešuje vsako vprašanje strogo pravično pred javnostjo. To se je tudi videlo v Dubrovniku. Nemški delegat Toller je skušal v dolgem, temperamentnem govoru — Toller je res sijajno nastopil in kot govornik mi je izredno ugaljal, prav tako tudi drugim in — povedati vam moram še to, da je v zadnjem času doli v naši Srbiji ljudi kar spreobračal k svoji veri — skušal je zavrniti vse oboževanje, tako n. pr. zakaj niso protestirali proti preganjanju nemške knjige in piscev. Vse ni mnogo pomagalo. Nemška delegacija je odšla s kongresa »po višjem ukaz« — saj veste, kaj naj to pomeni! — in z njo dva ali trije drugi, med njimi neki Nizozemec. Seveda so ti poslednji odšli zato, ker jim je to veleval njih gospodarski interes. Svoja dela so ponajveč razširili v Nemčiji, to je bil večji dohodek — razumljivo, kajne! — a vrnili so se prav kmalu.

Vse to mi je gospa Scottova povedala skoraj v eni sapi. Malce sem postal. Odmaknila je posodo na mizi in z njezno roko pogladila prti.

»Še kaj, moj mladi fant?«

»Gospa, delovanje vašega Pen-kluba je prav tako važno za odstranitev sporov, ki so v zvezi z manjšinskimi vprašanji. Gotovo vam je znano, da stoji naša slovenska manjšina v Juljski Krajini pod večnim ognjem napadov na slovensko knjigo, pisatelje itd. Ali bo mogel Pen-klub ugnati to preganjanje, kakor je to že storil v madjarsko-češkem sporu?«

»To vprašanje je važno in bo zahtevalo vse moči v bodočem delu Pen-kluba, ker je še večji primerov. Še bolj važno pa je tole: v naši državi z njenimi tremi pen-klubskimi centri boste morali za bodoča zasedanja odbrati moža, ki bodo z

Brezvesten kolesar. ki ga sedaj orožniki zasledujejo, je včeraj drvel po cesti Litija—Laze. Pri Gor. Logu je dohitel železničarjevo ženo 48 letno Pavlo Pintar. S tako silo jo je podrl na tla, da si je zlomila levo roko. Kolesar se za poškodovanko ni nič zmenil ter je drvel naprej. Pri Stavbni družbi zaposleni delavec Ervin Žagar je doma po stopnjicah padel in si močno poškodoval obe nogi.

Pretepotov in pobojev ni bilo. Kronist zabeleži samo dve poškodbi. Mlado delavko Matildo Pracny, tsanujočo na Cesti dveh cesarjev, je nekdo s steklenico udaril po glavi v neki trgovski gostilni. V pivovarni »Union« zaposlenega delavca Tomaža Kleindiensta so v nedeljo neznan napadale obklali v Gramozni jami. Poškodbe so težje.

Oba praznika je bil precejšen naval bolnikov v ljubljansko bolnišnico. Tako je v nedeljo bilo sprejetih 32, a v ponedeljek 22 bolnikov.

5.00 od Figoveca. — V soboto, 10. t. m. poldnevni izlet na Jezersko. — Nedelja, 11. t. m. izlet v Logarsko dolino kot zgoraj. — Zveza za tujski promet ima letos projektirane izlete v: Benetke, Gradec, Dunaj Budimpešta, Dolomite, Koroško. — Datumi izleta se določijo po želji prijavitelcev. Interesenti se vabijo, da pošljejo svoje naslove na gornji naslov, nakar se jim sporočijo cene in spored. Vsi ti izleti se vršijo z odprtimi avtobusi po zmernih cenah. Ravno tako sprejema gornji naslov naročila za izlete za cele družbe.

Solnce daje vsem bitjem življenje, še rastline obračajo svoje liste k solncu — tudi človeku je potrebno solnčenje. Najbolj koristno vplivajo solnčni žarki na človekovo telo, ki je namazano z originalnim Niggerol oljem ali kremom (Patent št. 5922)

za solnčenje in masažo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija GREGORIČ. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

☉ Ogromna škoda na Barju. Zadnja povodenj je na Barju in v vrhnjski okolici povzročila velikansko škodo na vseh poljskih pridelkih. Sedaj, ko so vodne mase s travnikov in njiv izginile, je lahko presoditi, kakšno škodo so utrpele Barjani in drugi kmetje. Po njivah je fižol postal vsled močne pripeke kar črn, kakor bi ga kdo posmodil. Isto je s krompirjem. Na Barju je uničenih okoli 75 odstotkov poljskih pridelkov.

☉ Nesreča na velesjmu. Letošnja atrakcija velesjma je mala lokomotiva, ki vozi na vagončkih velesjmske obiskovalce. V nedeljo pa se je lokomotiva prevrnila in iztirila. Hujše nezliške nesreče ni bilo na velesjmu.

☉ Jutri dne 8. t. m. prostovoljna javna dražba moške konfekcije v Prešernovi ulici 54, dvorišče.

☉ Specialno izbiro modnih blač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

KAVA-MOTOH

dnevno sveže pražena. Reklamno kuhanje kave na velesjmu v paviljonu H. — Se priporoča MOTOH B., Ljubljana, Vodnikov trg.

Ptui

Poroki. V proštnski cerkvi sta se poročila dne 3. junija Miroslav Bergine, inž. poročnik v Ptuj, in Olga Hlada, zasebnica v Ptuj. Poročila sta se tudi Franc Onič, profesor, in Slava Vučević, profesorica, oba v Ptuj. — Novoročencem obilo srečel!

Lekarniško službo ima ta teden Gornja lekarna »Pri zamorcu«, mr. Molitor.

Iz zdravniške službe. Za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Velka pri Mariji Snežni s sedežem v Tratah je banska uprava imenovala dr. Sergija Kapralova, sekundarija sanatorija ruskega Rdečega križa v Sebergu.

Iz občinskega sveta. Funkcije občinskega svetnika je odložil g. Peter Maroh.

Štiriletno dete na rogovih krave. V ptujsko bolnišnico so pripeljali štiriletno Marijo Juranovič iz Sv. Barbare v Halozah. Otrok ima hude poškodbe na glavi. Zadal mu jih je domača krava, ki je v trenutku besnosti navalila z rogov na otroka, da so ga komaj otehi.

82letni starček v Dravi. V bližini ptujske mestne klavnice je strmoglavil po strmem nabrežju v Dravo 82letni Tomaž Gregorec iz Sv. Trojice v Halozah. Njegov padec so videli mimoidoči, ki so ga še pravočasno rešili iz nevarne kopelji ter so ga spravili v ptujsko bolnišnico.

Kulturni obzornik

Pogovor z Mrs. Dawson Scottovo

Srečal sem jo na notranjem nočniku. V gumijastih sandalih in v lahki poletni obleki je stopila postarna pen-klubka mati po preprogi. Predstavil sem se. Majhne sivkaste modre oči so me žignile v dobrohotnem nasmehu in me vabile, naj brž stopim v njeno sobo. Komaj sem zaprl vrata, že je sedla in mi kar kratko ponudila stol.

»Oprostito, mladi mož; preden vam bom mogla dati kako izjavo, mi boste morali obljubiti protiuslugo — ženske imajo to strahno lastnost, da v dosego svojih namenov zgrabijo najbližjega moža, ki dela kot ubogljivo uredstvo. Žal, da sem kar prišiljena, storiti nekaj sličnega z vami. Poglejte! Okrog desete ure bo odšel naš vlak in zdaj bo kmalu devet. Za popotnico bi rabila marsikaj, in

vso silo delali proti omenjenemu preganjanju, ki bodo z vso silo sprožili vprašanje o pravem času. Vaših kulturnih delavcev tako dobro ne poznam. Zdi se mi pa, da bi bil vaš g. Cankar prav dober zastopnik vaših težej. Mnenja sem, da se bo dalo tudi vaše manjšinsko vprašanje v tem oziru povoljno rešiti.«

Več mi ni hotela povedati. Čakala je.

(Dalje.)

*

Angleška delegacija, ki se je udeležila mednarodnega kongresa Pen-klubov v Dubrovniku, se je v nedeljo, dne 4. t. m. ustavila v Ljubljani, da bi stopila v ožji stik s slovenskim centrom. Delegacija, ki je obstojala iz ustanoviteljice Pen-kluba gospe Dawson Scott-ove (s sinom), generalnega tajnika federacije, g. Hermana Oulda, in oficijelnega delegata london. centra, g. Lyncha, je prispela popoldne iz Zagreba ter se proti večeru odzvala v spremstvu dr. Steleta in Jos. Vidmarja ljubeznivemu vabilu gospe Zide Novakove na čaj. Kesneje pa so se angleški delegati sestali s celotnim odborom ljubljanskega Pen-kluba na večerji pri predsedniku ljubljanskega centra, g. dr. Izidorju Cankarju. Pri tej priliki so se pretresala vprašanja, ki jih bo po znanih dogodkih v Dubrovniku mednarodni odbor federacije, kateri se bo sestel po počitnicah v Londonu, moral rešiti. Naj omenimo, da je v tem odboru od letos naprej zastopana tudi Jugoslavija. V ponedeljek, dne 5. t. m. so se angleški gostje z jutranjim vlakom odpeljali naravnost domov.

*

Zlatna knjiga (v založništvu Geze Kohna, Beograd, Knez Mihajlova 1) je izdala naslednji publikaciji: Za mesec april »More i moreplovci«, mala čitanka o velikem morju, priredil Z. Vukadinović, a za mesec maj: »Tisoč in ena noč«, zbirka povesti za mladino.

Dan belokranjskih katol. deklet

Metlika, 5. jun.

Kako ne bi bil lep ta dan. Saj mora biti že bin-košni ponedeljek sam na sebi lep, solnčen in vesel. Pa je bil ta dan še lepši za to, ker ga je belo-kranjskim dekletom okrasila Marija. Pod njenim varstvom so se zbrale ta dan mladenke vseh Mari-jinih zastav in črnomajski dekaniji. Kraj svojega zborovanja so si izbrale v Metliki, kjer slavi Mari-jina družba 30 letnico svojega obstoja. Trideset let je že tudi stara dekliška Marijina zastava metliške družbe.

Brez posebnega zunanjega sijaja je sprejela Metlika dve dolgi vrsti deklet. Ena je prišla od postaje. To je pripeljal vlak; druga pa je prišla peš. Pojoč so hitele v cerkev, ki je bila za to slovesnost bogato okrašena. Devet zastav se je poklonilo Več-nemu Kralju in deklet je bila cerkev kar do kraja polna. Ob pol 11 je stopil na prižnico podzemelj-ske g. župnik Ilc, ki je v prelepem govoru po-kazal, zakaj naj gre mladina in zakaj naj stopi dekle pod zastavo Marijino.

Popoldne se je vršil na komendskem dvorišču tabor Marijinih hčera. Kakih 800 se jih je zbralo. Celó iz Vinice jih je prihitelo lepo število. Veličasten je bil dopoldne njihov prepovedi akozi mesto do cerkve; prav tako prepričevalno je bilo popold-nansko zborovanje. Še je pravega duha v našem narodu, še je mladina, ki ve, da je naša sreča, naša rešitev in tudi naše urejeno zemeljsko življenje le na potih božjih, na katera nas zanesljivo vodi Marija.

Voda in ogenj na delu

Voda spodjedla temelje hiše - Ogenj uničil hišo in dve gospo-darski poslopji

Kočevje, 5. junija.

Kočevje je doživelo v nekaj dneh dve hudi ne-sreči, ki sicer nista zahtevali človeških žrtev, pač pa veliko materialno škodo.

Prva nesreča se je zgodila v četrtek zvečer, ko se je nenadno porušila hiša v mestnem delu, ki se imenuje »Sautzpf«. Hiša je bila visokopritlična z mansardo, last g. Rankelja, ki je v Ameriki. V njej so stanovali tri družine Modičeva, Dürfeldova in Pečejeva. Ze isti dan popoldne so zažutili prebi-valci v hiši, da stene sumljivo pokajo. Opozorili so zaradi tega mestno občino, ki je odredila komisijo. Ta komisija je izdala vsem trem strankam v hiši ukaz, naj se nemudoma izselijo iz hiše, kar so vse tri stranke tudi brez odlašanja storile. Nekako tri ure potem, ko je bilo poslopje izpraznjeno, pa se je prednja stena hiše z mansardo vred z glasnim ropotom zrušila. Pri tem so druge stene še bolj razpokale. Kakor smo šlišali, bodo Rankeljevo hišo sedaj popolnoma podrli in izdali prepoved nadaljn-jih zgradbe te parcele. Da je prišlo do te nesreče, je krivda večinoma na strani gospodarja, ki je iz-peljal strešne žlebove v zemljo ob hiši, namesto naravnost v kanal, kamor bi voda brez vsake škode otekla v Rinžo. Tako pa je odtokajoča voda rah-ljala zemljo in uničevala sproti tudi hišne temelje. Ob zadnjem deževju je voda še bolj zrahljala zem-ljo, ki se je nato začela usedati, kar je povzročilo, da se je hiša podrla. Lastnik hiše g. Rankelj trpi zaradi tega od 80 do 100.000 Din škode.

Druga nesreča se je zgodila na binkoštni po-nedeljek ponoči okrog četrta na 2. Ta čas je namreč nenadno izbruhnil požar v gospodarskih poslopih

Letina v Beli Krajini

Povsod je deževje napravilo veliko škode. Tudi tostran Gorjancev to čutimo. Vendar je pri nas vse nekoliko pohitelo, ker se je solnce močno upiralo one dni po veliki noči. Tako je sadje pri-meroma lepo odcvetelo in posebno slive obetajo bogato letino. Jablane in hruške so lepo cvetele in bi bilo sadja gotovo prav mnogo, če ne bi nasto-pili v toliki množici razni zavijači, cvetoderci in strigavci, ki so kar tekmovali v tem, da čim več sadja pojedjo že v cvetju. Trta se razvija precej počasi. Nastavila je precej, če bo le vreme tudi ugodno, da bo tudi sad obrodila, — pa da bi ne bilo treba toliko škropljenja, ker ni s čim ku-piti galice. Povodnji so sicer tudi zadele mestoma, vendar niso napravile mnogo škode, ker voda ni posegla bolj široko kot ob vsakoletnih povodnjih. Le tam, koder je teklo čez polja proti strugi, se je godila škoda. Tako je prizadetih nekaj posest-nikov okoli Podzemlja.

7 metrov globoko padel

Pri Nemaničevih v Želebeju stavijo nov kozo-lec. Starega je zrušila nevihta lani meseca sep-tembra. — V soboto so hoteli delavci s polno hi-trico, da bi bilo delo čimbolj dogotovljeno. Pri tem pa je zgubil ravnotežje prav gori na »glajtu« Stiglic Stefan iz Cerovec. V padcu se je enkrat zadel ob nižji tram, da je bila tako sila udarca nekoliko zmajšana. Vendar se je od težkega pad-ca onesvestil. Sreča je bila, da ni bilo po kozol-cevih tleh nikakih predmetov, ob katerih bi se mogel še bolj pobiti. Tako so ga čez nekaj časa zbudili iz nezvesti. Zdravnik, ki je takoj prišel z avtomobilom iz Metlike, ni mogel najti nikake težje poškodbe.

Izlet dopisne trgovske šole

Ljubljana, 6. junija.

Dopisna trgovska šola, ki bo v kratkem za-ključila prvo šolsko leto, je povabila svoje učence na binkoštno praznike v Ljubljano na skupni se-stanek, kjer so se lahko spoznali. Šola ima učen-ce raztresene po vsej Sloveniji. Zato ni čudno, če so prihajali učenci s Stajerske, Dolenjske, Gorenj-ske in Bele krajine. Ze skoro celo šolsko leto so se učili pod vodstvom istih profesorjev, v nedeljo pa so se prvič osebno spoznali. Pa so bili tudi ti učenci prav posebnih »šolarčkov«. Med njimi so bili rudarji iz Trbovelj, župani, šoferji, veleposelniki, čevljarji, lastniki podjetij, trgovski pomočniki itd. Ni ga skoro poklica, ki v tej pestri družbi ne bi imel zastopnika.

Okrog sto se jih je zbralo na binkoštno nede-ljo v Ljubljani, kjer so si ogledali v spremstvu svojih profesorjev nebotičnik, velesejem, muzej in Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, kjer jih je pozdravil v imenu predsednika Zbornice in po-krovitelja Dopisne šole g. dr. Pogačnik, ki je go-sle vodil tudi po poslopju. Po skupnem kosilu pri Slamiču so se člani odpeljali z avtobusi na Turjak. Najprej so si ogledali lepi in dobro ohranjeni grad z nešteti zgodovinskimi zanimivostmi. Na lepi gozdni jasi v bližini Turjaka pa so člani pri-redili malico na prostem, in ko je bil privezan želedec, je spregovoril upravnik Dopisne trgovske šole g. prof. Krošel in pojasnil članom vodilne smotre. Dopisne trgovske šole in njeno organi-zacijo. Z vsemi silami skuša doseči Dopisna trgov-

Tabor je vodil g. dekan Bitnar. Prvi je go-voril metliški gospod proš, voditelj metliške Mari-jine družbe, ki je pokazal zgodovino in sedanost metliške družbe, ki jo je pred 30 leti ustanovil g. Karel Gnidovec, sedaj dekan v Žužemberku. Potem so pa pozdravljale zastopnice posameznih družb. Vmes so bile lepe deklaracije in dekleta so tudi kaj zapela. Marsikatera misel se je oglasila, marsi-katera se je, upajmo, tudi prijala. »Povsod Boga«, ta je bila pač najbolj poudarjena, ker je tudi seda-njemu času najbolj potrebna. Tudi dekleta so po-klicana, da ga v javnost ponese, da bodo tudi one prava vojska Kristusa Kralja, ki se hočejo boriti pod Marijino zastavo.

Po končanem taboru so bile pete litanije Ma-tere božje. 800 grl, da je bila vsa hiša božja kakor ena sama silna struna — 800 grl se je priporočilo Mariji. Njej smo izročili sebe in vse silne potrebe našega časa in naše domovine, naših domačih in naših dragih, da bi Marija izkrmirala naš čoln iz voda pogubnih in usodnih, da bi ona nakrenila v boljšo bodočnost.

Množica vžiga, tudi to pot je množica vžigal! Da bi le bil to ogenj, ki ne bi ponehal, ampak vse bolj zaplapolal, da bi vžgal še tiste, ki tudi nosijo plemenita arca, pa ne upajo stopiti pod Marijino zastavo.

Pred 300 leti je bila Marija edina zanesljiva opora v težkem boju in brezupnem času naše na-rodne zgodovine. Tudi sedaj moremo ravno od Ma-rije največ in najgotoveje pričakovati.

g. Stavdabarja Josipa v Dolgi vasi, oddaljeni iz Kočevja komaj kak poldrugi kilometer. Ogenj, ki je začel uničevati seno in slamo ter suh les, je v velikih zubljih razsvetlil nebo, da je bilo videti požar daleč po vsej kočevski dolini. Ognjeni zublji so bliskovito zajeli drvarnico in skedenj, končno pa tudi hišo, št. 42, v kateri je stanoval mizarški mojster g. Josip Klaming s svojo družino. Napol obleden so se vrgli prebivalci goreče hiše na reševanje vsaj najbolj potrebnih stvari. Toda to se jim ni posrečilo. Ogenj je zajel hišo v trenutku in jo v nekaj minutah popolnoma uničil. Čisto nekaj malega je g. Klaming rešil. Medtem so že prihitele na pomoč požarne brambe Dolge vasi, Livolda, Šal-kevasi, Rudnika in končno tudi kočevski mestni gasilci z avtomobilom in motorno brizgalno. Bil pa je tudi že skrajni čas. Ognjeni zublji so namreč objemali že tudi sosednjo hišo, last g. Schleimerja, skedenj in sadno drevje okoli hiše; v nevarnosti pa je bila tudi hiša g. Miheliča. K sreči ni pihal veler in je bilo v vseh vodnjakih dovolj vode, sicer bi bil trud naših vrljih gasilcev popolnoma zaman. Hiše, ki so bile v nevarnosti, so izpraznili. Po dol-gem trudu se je gasilec posrečilo, da so z zdru-ženimi močmi požar omejili.

Kako je požar nastal, nihče prav ne ve. Do-mnevajo, da je bila na delu zločinska roka. Škoda na poslopih bo lastniku deloma krila zavaroval-nica. Nesrečen pa je toliko bolj mizarški mojster Klaming, kateremu je skoraj vse zgorelo, med tem ko proti požaru sploh ni bil zavarovan.

Tako nam niso niti binkoštni prazniki minili brez nesreče.

ška šola izobrazbo naroda z izobrazbo posameznikov. Zato je Dopisna trgovska šola v prvi vrsti šola, ki poučuje individualno vsakega posameznika tako, kakor je primerno njegovi izobrazbi, zmožnostim in potrebam. Do sedaj ima šola že te-čaj za moderne jezike in trgovske predmete, poleg tega dvazredno trgovsko šolo in združne tečaje. Do sedaj je pristopilo v šolo že več sto učencev in število še vedno narašča. Največ je pa učencev, ki se zanimajo za jezike in trgovske predmete. Prav lep uspeh je dosegel tudi zadru-žni tečaj. Kar se tiče učencev, je zanimivo, da niti spol niti starost niti služba ne ovirajo izobrazbe željnih ljudi, saj je najstarejši učenec star 66 let, najmlajši pa 16. Gotovo je, da bo šola, ki omogoča izobrazbo kljub poklicu, zlasti v današnjih časih, našla še mnogo učencev, ki bodo izrabili ugodno priložnost in si z izobrazbo izboljšali svoj gmojni položaj. — Za tem je govoril še profesor Capuder o gospodarskih vprašanjih, nakar se je razvila živahna debata.

Tako je minil popoldan in na večer so se odpeljali učenci z večernimi vlaki na vse strani, odločeni, da v čim krajšem času osnujejo lastno organizacijo, ki bo vezala sicer tako raztresene člane.

— Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri porodnicah z iz-bornim uspehom. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spe-cerijskih trgovinah.

Vlomilci iz Doba obsojeni

Ljubljana, 6. junija.

Trije mladi vlomilci so 13. marca letos po-noči skoraj oplenili trgovino Ivana Detele v Dobu pri Domžalah. Odnegli so več vreč kave, sladkorja, cigaret in raznih sladkarij v skupni vrednosti za približno 5000 Din. Svoj plen so spravili pod neki kozolec in od tam skušali blago vtihotapiti v Ljubljano. Prvo noč sta dva nosila eno vrečo blaga. Ob šmartinski cesti na polju pa je mladi stražnik Anton Kraljič prijel sum-ljivega človeka. Ta je sprva bil miren. Nato pa je vrgel vrečo proč in se zakadil v stražnika. Na pomoč mu je še priskočil njegov pajdaš, ki je stražniku s silo vzel gumijevko in ga z njo tolkel po glavi. Vlom v trgovino je zasnoval najmlajši med njimi, ki je pri trgovcu Deteli služil za hlapca.

Silvij Ferčnik, 22 letni delavec je pred ma-lim senatom dejal: »Vse je res. Vlomili smo. Drugi obtoženec Viljem Živec, 23 letni delavec iz Šempasa je pritril in treji obtoženec 21 letni Jakob Jančar je zaključil svoj zagovor: »Vse je res, kar sta povedala prva dva. Načrt za vlom pa sem jaz iztuhlal.« Bili so obsojeni kot ne-varni in mladi vlomilski tipi prav strog in sicer Silvij Ferčnik na 18 mesecev robije, nje-gov drug Viljem Živec na 8 mesecev strogega zapora in v izgon iz naše države za 5 let, tretji Jančar pa na 6 mesecev strogega zapora.

Koledar

Sreda, 7. jun.: Kvatre. Robert, opat; Babieta.

Osebnosti

— Upokojen je Ambrož Franc, profesor na gimnaziji v Kranju z ukazom od 28. marca. Upo-kojitveni dekret je prejel dne 28. maja.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Irčič Ignacij iz Ljub-ljane, Hvastja Franc z Ježice in Stoller Kristjan z Jesenice.

— Izpit je napravil za čin akt. in rez. strokov-nega kap. II. razreda strokovni poročnik Anton Vrabec.

— Upokojeni so peh. kap. I. razr. Vekoslav Jurkovič; peh. kap. I. razr. Vladimir Kurelec; peh. kap. II. razr. Tihomir Zmajčič; nižji vojni uradnik III. razr. ekonomske stroke Lavoslav Abram; voj. pisar III. razr. Mirko Sinko; peh. kap. II. razr. Mirko Bajtak; višji voj. kapelnik III. razr. Josip Čermak; višji voj. kapelnik IV. razr. Leopold Dvoržak; peh. major Gustav Matkovič in poslo-vodja-uradnik VIII. položajne skupine voj. teh. zavoda Milan Popović.

— Razrešeni so službe rez. častnika peh. po-ročnik Tomislav Fabek; peh. podporočnika Joža Paternele in Milan Dekleva; peh. kap. I. razr. Avgu-štin Furlani; konjeniški kap. I. razr. Eugen Celigoj; konjeniški kap. II. razr. Ivan Lubienski in sani-tetni kap. II. razr. dr. Pavel Vajt.

— Imenovan je za voj. atašaja za Bolgarijo in Turčijo s sedežem v Sofiji topniški polkovnik za generalštabne posle Vasilij Petkovič.

— Imenovani so za pomočnika upravnika stal-ne voj. bolnišnice IV. armijske oblasti peh. pod-polkovnik Julij Niederlender; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. bataljona 1. pešpolka peh. kap. I. razr. Ignacij Tanko; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. bataljona 43. pešpolka peh. kap. I. razr. Roman Sram; za vršilca dolžnosti referenta topništva po-veljstva timoške divizijske oblasti topn. kap. I. razr. Rudolf Čeh in za vršilca dolžnosti pomočnika po-veljnika mostarskega voj. okrožja peh. podpolkov-nik Anton Hruza.

— Preveden je v rezervo prejšnji rez. peh. poročnik Ivo Jurkovič.

STARSEM

priporočamo za člane družine, ki imajo bleđa lica, slabe žive in so brez teka. »ENERGIN« za okrepitve krvi, živcev in teka. Odraslim tri likerske čašice »ENERGINA«; otrokom tri male žličke »ENERGINA«.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah, pol litra 35 Din.

Ostale vesti

— Bivši marijaniški gojenci so sklenili, da na-mesto venca na grob pokojnega gospoda prošta da-rujejo za Marijanišče vsak po 100 Din. Tako sto-rimo najbolj v duhu svojega velikega, nepozabne-ga vzgojitelja, dragega očeta. Prosimo vse marija-niščnike zunaj po deželi, da store isto. Darove naj pošljejo na naslov g. prof. Antona Anžiča, Marija-nišče. Duhovniki naj opravijo zanj po eno sv. mašo. — Ljubljanski.

— Vincencijeva konferenca za akademike v Ljubljani prosi vsa dobra srca, da ji v teh težkih časih pomagajo reševati bedo naših študentov. Iz dneva v dan prihajajo prošnje za podpore v denarju, obleki, obutvi itd., a koliko jih mo-ramo z težkim srcem odkloniti ali odložiti, ko-liko prošnjam pa le deloma postrčijo. Kolikokrat smo že poslali po 200 prošenj na vse kraje in ljudi, a odgovorov je prišlo po 10—12. Čisto gotovo, da s tem ne moremo zadostiti prošnjam naših prosilcev in konferenca je bila prisiljena zadolžiti se, če sploh še hotela podpirati revne akademike. Zato prosimo vse, da nam pomagete iz stiske in darujete; saj boste darovali za božje plačilo in v božjem imenu. Akademika Vincencijeva konferenca prosi vse, ki bi hoteli mesečno pošiljati prispevke, da ji to javijo, da jim pošljemo položnice na njihov naslov, kajti le od stalnih podpor bo mogla Vincencijeva konferenca še nadalje opravljati uspešno svoje karitativno delo med študenti. Naslove pošil-jajte na: Vincencijeva konferenca za akademi-ke v Ljubljani, Strelška ulica 12.

— Sprejem v Pomorsko voj. akademijo. Služ-bene novice št. 123 od 3. t. m. objavljajo, da bo letos sprejetih v prvi letnik Pomorske voj. akade-mije v Dubrovniku do 20 gojencev. Natančni po-goji so navedeni na drugi in tretji strani.

— Prepovedan tisk. Službene novice od 3. t. m. objavljajo, da je prepovedalo državno tožilstvo v Zagrebu prodajati in razširjati št. 22 ilustriranega tednika »Wiener Bilder« od 28. maja t. l. in bro-šuro »Mali prilog kulturnoj povjesti Hrvatskoje od Rudolfa Hercega, ki je izšla v Zagrebu.

— Gad jo je pičil. 13-letna Kukelj Marija iz Ajdovca pri Žužemberku je nabirala v petek popoldne na njivi za prešice. Pri nabiranju je slišala neko sikanje, kmalu pa občutila v peto zbodljaj. Ko se je ozrla, je videla poleg noge gada. Hitro je odšla k sosedovim. Tam so ji nogo pod kolenom trčno prevezali in jo pozneje prepeljali v žensko bolnišnico v Novo mesto. Njeno stanje je nevarno.

— Hiša se podiral. Pred leti je vse drvelo v Ameriko. Pa so razmere silile za boljšim zaslužkom tudi Jureta Mužarja iz Radovič pri Metliki. Šel je v Argentino. Sedaj ni ne njega ne denarja. Dom pa je obiskala kriza. Na vsa okna je potrkala, tako da se je morala cela družina razbežati, sedaj se bo razbežala pa še hiša. Te dni se je zrušila ena stena, pa se bodo kmalu še ostale. To je sad lju-bezni, ki ga rodi tujina. Kar dober simbol je to tega, da je tujina mačeha.

— Kako postrežete svojim gostom. Vam pove knjiga »Naši gostje«, katero je priredila S. M. Deodata Kump, gospodinjstva učiteljica v Ljubljani, 1932. 63 strani besedila in 68 slik. Cena elegantno vezani knjigi je 45 Din. Zalo-žila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — To je po vojni prva slovenska knjiga, ki je izpol-nila veliko vrzel v literaturi vsake gospodinje, to je o streežbi (serviranju) pri mizi in predpri-pravah za razne pojedine, ki se prirejajo v do-mačem krogu med znanci in prijatelji in izred-nih državnih slavnostih (čajanke, banketi itd.). Knjiga je razdeljena v 2 dela: a) v splošni, b) v posebni del. Knjigo priporočamo tudi kuha-ricam, gospodinjiskim pomočnicam, bivšim učen-kam gospodinjiske šole in tečajev, ter natakari-cam in natakarijem.

— »Toaletta«, najnovejša strokovna knjiga za prikrejevanje damskih oblačil. To je naslov knjigi, ki jo je sestavil, spisal, zrisal in izdal strokovni pooblaščen učitelj Teodor Kunc v Ljubljani. Težko je dandanes prisoditi človeku tolike energije, da z ogromnimi stroški izda strokovno knjigo vprav v času največje krize, knjigo, kateri se na vsaki stra-ni teksta in risb pozna dolgoletna praksa in po-polno poznavanje tkanin. Za naše razmere je pri-čujoča knjiga unikum. Vsekakor bo vsem našim damam in prikrejevalnicam nadvse dobrodošla. V kritiko knjige se ne moremo spuščati, ker tvarina,

Celje

» Sprejemni izpiti v I. razred drž. realne gim-nazije v Celju bodo v ponedeljek 26. junija od 8 jutraj dalje. Prošnje s krstnim listom in zadnjim solškim spričevalom je treba vložiti pri gimnazij-skem ravnatelstvu najpozneje do 22. junija.

» Tombola gasilnega društva, ki se je vršila na binkoštno nedeljo pred magistratom, je pred-vsem osrečila naslednje tri igralce: I. dobiček 2000 Din je dobila šivilja gdca Mira Tovornik iz Stor; II. dobiček 1500 Din je dobil g. Milan Kožuh, sin župana v Škofji vasi, ki je takoj daroval gasilnemu društvu 500 Din; III. glavni dobiček 1000 Din je dobil g. Valter Navratil, krznarski vajenec iz Za-greba.

» Umrla sta v tukajšnji bolnišnici: Ivana Ko-bal, 50 let, dnarica iz Sv. Pavla pri Preboldu, in Kandufer Dragotin, 8 let, sin najemnika iz Sliv-nice. N. v m. p. l.

» Še k smrtnim nesrečam na železniški progi. O Kralju, hlapcu pri trgovcu Franu Kalanu v Ce-lju, smo zvedeli, da je bil v službi zelo vreden in pošten. Stanoval je v Novi vasi in dosedaj še ni znano, kdaj je odšel od doma in kaj je iskal v po-polnoma nasprotnem kraju Celja. — Pri poročilu o drugi avtobusni nesreči je pri telefonskem prenosu nastalo nekaj napak. Pokojni Jurjovc je bil star 25 let in je stanoval na Zg. Hudinji in nesreča se je zgodila v ponedeljek dopoldan, ne popoldan, kakor je v poročilu, kar je pa itak iz nadaljnega samo ob sebi razvidno.

» Izgubljena aktovka. V soboto je bila med 9 in 10 zvečer izgubljena neke v mestu rjava usnjata aktovka, vredna okrog 60 Din.

Jesenice

Sporod potujoče kmetijske razstave v sredo, dne 7. junija 1933 na Jesenicah. Ob 7.45 sprejem na kolodvoru. Od 9 do 10 tečaj za kopunjenje v risalnici osnovne šole. (Dobičkanosna panoga v gospodinjstvu.) Od 10 do 11 predavanje o živino-reji zrušeno z ustanovitvijo živinorejskega selek-tivnega društva. Tega predavanja naj se udeleže predvsem gospodarije jeseniške občine. Od 11 do 12: šole. Od 3 do 4 predavanje o perutinarstvu v ri-občnanov iz Hrušice, Planine in Plavškega Rovta. salnici osnovne šole. Od 4 dalje ogled razstave Skioptične slike v osnovni šoli (v telovadnici) ob 8 zvečer. Razstava traja — dokler bodo ljudje. Obiskovalci razstave imajo polovično vožnjo po železnici. Vstopnina 2 Din od osebe. Otroci so vstopnine prosti. Petelinčke za kopunjenje lahko prinesejo posestniki s seboj in sicer približno 6 tednov stare. — Odbor.

Naznanila

Pevski zbor Glasbene Matice: V četrtek ob 20 važna vaja — sestanek vsega zbora. Pogovor glede Ribnice. Neodložljivo zadržani naj to sporoče odboru! Drevi ob 20 odbora in rediteljska seja. — Odbor.

Letni redni občni zbor pevskega zbora Glas-bene Matice bo v ponedeljek dne 19. junija t. l. ob 20 v Hubadovi dvorani v Vegovi ulici z običaj-nim dnevnim redom.

Sestanek članov »Podpornega društva železni-ških uslužbencev in vpokojencev bo dne 8. junija t. l. ob 3 popoldne v dvorani restavracije pri Levu v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Naše dijaštvo

Akademkinje, ki se žele pred odhodom na po-čitnice še nekoliko zbrati in obnoviti, prirčno vabimo, da se udeleže duhovne obnove, ki bo za-nje v uršulinskem samostanu v Ljubljani v četrtek 8. junija. Ob petih popoldne bo govor, naslednje jutro ob pol osmih sv. maša in sv. obhajilo. Vse se bo vršilo v kapeli zavoda. Vhod pri porti.

Poizvedovanje

Zaostal je srednje velik volčji pes, medvedje oblike, rjav, belkast, v sredini repa ima nekoliko črne dlake. Najditelj naj javi naslov upravi »Slo-venca«.

Zavitek not (rokopisov kor. nar. pesmi) je nek-do izgubil. Ker so za lastnika velike važnosti, se najditelj naproša, da jih odda v uredništvu »Slo-venca«.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 7. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 13.00 Otroški kotiček (gdč. Vencajzova) — 13.30 Angleške plo-šče — 19.00 Junaki današnjega časa (Pavel Ku-naver); Jack Mc Laren med Avstrali — 19.30 Li-terarna ura: Mednarodni kongres Pen klubov v Dubrovniku (prof. Koblar) — 20.00 Na pragu no-vejših glasbe (dr. Dolinar) — 20.30 Večer sodobne slovenske glasbe: I. Samospevi ge. prof. Verbi-čeve, II. Samospevi g. Franko Otokarja — 20.40 Prenos iz Belgrada: dr. Vošnjak: Iz zgodovine jugoslovanskega združništva — 21.30 Čas, poro-čila 22.00 Radio orkester.

Četrtek, 8. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnev-ne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 13.00 Radio orkester 19.00 O spomladanski prehrani (ga. Ku-melj) — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 20.00 Prenos iz ljubljanske opere — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 8. junija.

Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Belgrad: 20.00 Prenos iz Ljubljane — 22.40 Ciganska glasba — London: 21.00 Koncert vojaške godbe in klavir-ska glasba — Paris: 20.00 Madame Butterfly, ope-reta, Puccini — Rim: 21.45 Violinski koncert — 22.15 Orkestralni in zborovni koncert — Milan: 20.30 Othello, opera, Verdi — Varšava: 20.00 Lahka glasba — 21.10 Arie — Praga: 20.05 Pester koncert — Langenberg: 20.45 Simfoničen koncert — Frankfurt: 21.15 Orkestralni koncert — Dunaj: 20.35 Pestra ura.

ki jo vsebuje, sodi kvečjemu v izvežbano pero v tej stroki izsolanih moči, ki jih pa mi žal nimamo. Knjigo priporočamo.

— V vseh družabnih krogih se zelo pazi na negovane zobe. Smotrena nega ust je vztrajno upo-raba znane in priljubljene Chlorodont zobne paste. Tuba 8 Din.

— Slovenci, ki potujejo v Zagreb, ne pozabite obiskati slovensko gostilno Vladimir Černe, Radi-čeva ulica št. 1 (u dvorišču) tik Jelačičevega trga.

— Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz-Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček.

Jedro U. S. A. je gnilo

Velebankir John Pierpont Morgan polaga prisego pred preiskovalno komisijo

Ameriška in, lahko rečemo tudi, svetovna javnost stojita zopet pred senzacionalno afero, ki dviga zagrinjalo izpred zakulisnega političnega in gospodarskega življenja v Ameriki. Velebankir Morgan in dolga vrsta njegovih političnih in zasebnih prijateljev se morajo zagovarjati pred preiskovalno komisijo senata zaradi korupcije. Morgan je v prvi vrsti obtožen, da ni plačeval davkov.

Obtožbo zastopa pred senatno komisijo advokat Pecora. Iz njegove obtožnice je razvidno, da so Morganovi znanci s posredovanjem Morganove

banke kupili 1.250.000 delnic družbe Allegheny Corporation in plačali za vsako 20 dolarjev, medtem ko je bila njihova tržna cena 31 do 35 dolarjev. Delnice so potem poskočile na 57. Koliko so pri tem zaslužili bankirji in Morganovi prijatelji, je pač takoj razvidno. Med osebami, ki so se vmešale v to zadevo, je sam finančni minister Woodin, nadalje general Pershing, polkovnik Lindbergh, Owen Young, znan po slovitom Youngovem reparacijskem načrtu, bankir Lamont in drugi. Pred komisijo je bil prečitani seznam drugih 60 bančnih svetnikov, ki so prejeli od banke posojila, a jih niso vsi vrnili, čeprav so ta zapadla. V tem seznamu so general Dawes, znan po svojem reparacijskem načrtu, Norman Davis, načelnik ameriške delegacije v Zenevi, senator Mac Adoo, bivši tajnik finančnega ministrstva, nadalje, bivši tajnik vojne mornarice Adams, R. B. Mellon, brat znanega politika in bankirja, Georges Baker, predsednik First National Bank, Newton Baker, bivši vojni minister, bankir Karel Mitchell, ki je tudi pod procesom, Alfred Sloan, predsednik General Motors, Simons, nekdanji borzni predsednik, Taylor, predsednik U. S. Steed Corporation, in drugi.

General Dawes se je opravičeval, da je najel posojilo 75.000 dolarjev l. 1931., ko je bil ameriški poslanik v Londonu, a je to posojilo vrnil aprila l. 1932. Bankir Morgan trdi, da je plačeval l. 1931. in 1932. osebne davke na Angleškem, kamor se je preselil. Omenil je, da je l. 1929. plačal samo na taksah 11 milijonov dolarjev.

Tožilec Pecora je predložil še drug seznam gospodov, ki so po posredovanju Morgana kupili delnice podjetja Standard Branch po 32, medtem ko je bil tečaj na borzi 40. Tudi na tem seznamu so po večini že imenovane osebe, poleg njih pa še rajni predsednik Coolidge, nadalje Wallach Donham, Rooseveltov svetovalec. Tisk zahteva glavo finančnega ministra Woodina, nadalje odpokliče ameriškega delegata v Zenevi Normana Davisa.

Najnovejša afere se veselijo tudi italijanski antifasisti v Parizu, ker je Morgan glavni bankir g. Mussolinija. Italiji je dal velika posojila in poleg tega financiral fašistično propagando v Ameriki.

Francoški zdravnik dr. Becart je sestavil aparat za transfuzijo krvi, ki deluje nekako tako kakor človeško srce in bije tudi v istem ritmu. Aparat odvaja kri od zdravega človeka in jo dovaja bolnemu. Poleg tega ima tudi to prednost, da prepreči dovajanje pokvarjenih krvnih celic. Podoben način transfuzije krvi je že davno uvedel neki ruski zdravnik

Oče in sin

Jurghis — litvanski pesnik, ki je zdaj za poslanca — mi je dejal nekega večera v Firenzi, govoreč o svojem fantku, ki je imel sedem let: »Že zdaj sem se naučil od njega več, nego ga bom mogel kdaj naučiti jaz.«

Na zemlji in v zraku skupaj

Zakonca Mollison, ki sta oba znana kot prvovrstna letalca, se pripravljata na polet iz Londona v New-York in nazaj. Preleteti nameravata 9000 km. Iz Anglije pa bi morala odleteti že v ponedeljek.

Nemško-italijanska žlahta

Danes 7. junija bodo v Kasselu slovesno izročili oblast novemu predsedniku hesenskemu princu Filipu. Slovesnosti se bosta udeležila tudi njegova soproga princesinja Mafalda in italijanski prestolonaslednik. Govorili bodo pri tem pruski ministrski predsednik Göring, državni namestnik Sprenger in novi predsednik sam. Potem bo slavnostna predstava v državnem gledališču in bakljada. Dne 8. junija bo novi predsednik v spremstvu Göringa obiskal Frankfurt a. M., kjer bodo tudi oficijelne slovesnosti. V Kasslu pričakujejo med drugimi tudi 30 italijanskih častnikov.

Blagor gluhonemim

Ne slišati in ne govoriti sta brez dvoma neizrazni in strahu polni nesreči.

Toda vsaka nesreča je po tisti skrivni pravici, ki popravlja navidezne krivice, plačilo, ki ga dolgujemo za kakšno srečo, ki se večkrat ne opazi: takó se zdi naravna.

Če poslušamo pogovore ljudi, skoraj vseh ljudi, v skoraj vseh minutah njih življenja, prostaške, neplemenite, neodkritosrčne pogovore in takó da izdajajo skupno človečnost, ki se peha in trudi: se primeri — naj nam odpusti, kdor ima srečno pravico, da odpušča — da zavidamo naše brate, kateri ne slišijo.

Največji del ljudi je neozdravljivo gluhih za višje glasove, za glasove, ki so vredni, da bi jih poslušali. Če bi bili vsaj mutasti, da bi nam prihranili poslušanje njih govoreče nesramnosti. — Papini.

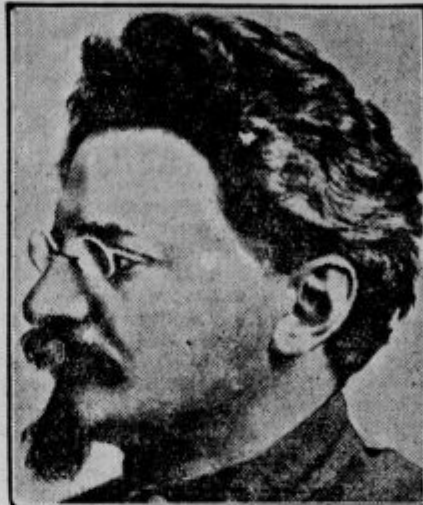

V nedeljo je poteklo 150 let, odkar sta se Francoza, brata Montgolfier, dvignila v balonu (slika na levi). To je bil začetek zrakoplovstva, ki se je v poldrugem stoletju nepričakovano razvilo, kakor nam kaže slika na levi. Zrakoplov je pritrjen na ladjo

Kaj ostane od tovarnega avtomobila

Pri Kyritzu med Hamburgom in Berlinom se je zgodila huda avtomobilska nesreča. Šofer je s tovrnim avtomobilom peljal mleko, toda radi premočnega zaviranja se je zavora vnela in nastala je strašna eksplozija. Bila sta dva mrtva.

Leon Trocki, ki se baje pogaja za povratek v Rusijo. Stalin menda ni njegovemu povratku nasproten, toda vprašanje je, ako pojde Trocki v past, iz katere ne bo več izhoda.

Hripa v Ameriki

V Santiagu de Chile razsaja huda hripa. Od vsega prebivalstva, to je od 600.000 ljudi je obolelo 50.000 meščanov. Vse bolnišnice so polne. Vlada je odredila, naj sprejmejo bolnike v šole in druga javna poslopja, ki so jih spremenili v bolnišnice. Hripa k sreči ni nevarna. Umrlo je razmeroma le malo bolnikov. Vlada je ustavila promet z Bolivijo, kjer razsaja tifus in koze.

Francoški poslanik v Dublinu, Alphand, je bil imenovan za poslanika v Moskvi

Gospodinja: »Kdo je razbil vazo?«
Služkinja: »Mačka, gospa!«
»Katera mačka?«
»Oj, gospa, ali nimate mačke?«

Odkrili so nove žarke

Dr. Slipher, ravnatelj opazovališča Lowell, je v svojem poročilu na seji Ameriške geofizične zveze poročal o odkritju novih žarkov, ki izžarevajo izpod neba ponoči. Teh žarkov ne smemo zamenjati s solnčnimi žarki, ki jih oddajajo dalje zvezde ponoči. Dr. Slipher trdi, da se njegovi žarki porajajo v našem ozračju kot učinki neposrednega solčnega izžarevanja. Obstoje te žarkov je dokazal s posebno spektro-skopičnimi raziskavanji. S posebnim aparatom je lahko napravil istočasno pet fotografij podnebnega spektra, in sicer na petih različnih točkah, štiri v smereh vzhod, zapad, jug in sever in peto v smeri proti zenitu. Pri primerjanju teh petih spektrov je dr. Slipher odkril nove žarke, izmed katerih sta važna dva; eden odgovarja rumeni črti, drugi pa zeleni črti spektra. To zadnjo črto pripisujejo dušiku. Prikaže se zvečer takoj, ko neha mrak in zjutraj, pred nastopom zore. Po njegovem mnenju je ta črta istovetna z najvišjo črto spektra polarne zore. Ker te žarke povzroča solčno izžarevanje, ki so v tesni zvezi s polarno zoro, bi bilo bržkone mogoče z natančnim preiskovanjem odkriti jakost izžarevanja samega v zvezi s solnčnimi madeži. Nekateri zdravniki menijo, da bi se dalo bržkone na ta način razložiti, zakaj se določene bolezni pojavljajo v določenih dobach.

Slab omen

V nedeljo je v Fürthu pri Nürnbergu narodnosocialistična stranka priredila popoldne veliko letalsko prireditev, katere se je udeležila ogromna množica ljudi. Udeležil se je tudi predsednik državnega zbora in pruski ministrski predsednik Göring, ki je dospel z letalom, katero je vodil sam. Na prireditvi je imel govor, v katerem je zahteval, da se Nemčiji zopet dovoli vojno letalstvo, da bo mogla odbijati sovražne letalske napade. Četrt ure po njegovem govoru se je zgodila velika nesreča. Dve letali sta izvajali vajo, s katero sta hoteli zbiti iz zraka pritrjen balon. Pri tem sta letali trčili in padli na zemljo ter sta oba pilota mrtva. V enem izmed letal se je nahajal spremljevalec, ki pa je dvajset metrov nad zemljo skočil iz letala in ostal nepoškodovan. Ob 6 zvečer je ministrski predsednik Göring z letalom odpotoval dalje v Frankfurt a. M.

Sam z letalom okoli sveta

Drzni letalec James Mattern, ki je odletel iz New-Yorka na polet okoli sveta. Letel je iz New-Yorka v Oslo in tamkaj pristal. Iz New-Yorka se je dvignil v soboto ob 4 zjutraj. Po pristanku v Oslu je takoj odletel še v ponedeljek v Moskvo, kamor je prispel ob 4 popoldne. Pričakovali so ga v Berlinu, a na veliko razočaranje Nemcev ni tamkaj pristal. Iz Moskve bo letel čez Sibirijo na Alasko in od tam zopet v New-York. Mattern se je že lansko leto podal v družbi z Griffonom na polet okoli sveta, a je moral svoj načrt opustiti, ker je moral zasilno pristati na poljsko-ruski meji

Trda koža nese

V Hollywoodu so te dni slavili svojevrsten rekord. Glumec Kennedy je postavil tale rekord: Prenesel je 700 udarcev s pestjo, 150 cvetličnih vaz so razbili na njem, 200 paradižnikov se je odbilo od njegovega hrbta, 400 opek in 150 jajc. S tem je Edgar Kennedy prestal novo skušnjo in si je utrdil svojo pozicijo v Hollywoodu, kjer ga rabijo za komične prizore.

Maribor

□ **Prezvišeni naslovni škof dr. L. Tomažič** se je podal na binkoštni ponedeljek v Slovenske gorice, kjer bodo tekoči mesec birmске slovesnosti. Včeraj je bilo birmovanje pri Sv. Lenartu, danes pri Sv. Juriju, jutri pri Mariji Snežni. Dne 12. t. m. bo prezvišeni delil zakrament sv. birmе pri Sv. Ani, dne 13. t. m. pri Sv. Benediktu, dne 14. t. m. v Negovi, dne 17. t. m. pri Sv. Antonu, dne 18. t. m. pri Sv. Rupertu, dne 19. t. m. pri Sv. Trojici.

□ **Župan zopet uraduje.** Mestni načelnik dr. Lipold je po povratku iz Belgrada včeraj zopet prevzel svoje posle na mestnem načelstvu.

□ **Polkovno slavo** je obhajal na binkoštni ponedeljek dopoldne mariborski 32. topničarski polk kot spomin dneva, ko so njegove baterije ob priliki koroške ofenzive zagrmle na Gosposvetskem polju. Na dvorišču vojašnice v Stritarjevi ulici se je vršila dopoldne cerkvena slovesnost ter eta, opravila obrede vojaški kurat Zavadič in prota Trbojevič. Navzoči so bili mnogi odlični gostje, kakor mestni poveljnik general Hadžić, mestni župan dr. Lipold, okrajni glavar dr. Ipavc, podnačelnik Ajlec in drugi. Vojaštvo in goste je pozdravil v zanosnem govoru polkovni poveljnik polkovnik Popadič.

□ **V prid »Doma revežev«** priredi agila mariborska Kršćanska ženska zveza dobrodelno tombolo v nedeljo dne 11. t. m. s pričetkom ob 2 popoldne na Trgu Svobode. Vsaka tombolska kartica stane samo 2 Din 50 par. Segajte po njih! Kraska razstava glavnih dobikov v izložbi palače Hranilnice Dravske banovine v Gosposki ulici.

□ **Upokojeni učitelji** iz Maribora in okolice se sestanejo v četrtek dne 8. t. m. ob 15 pri Renčelju na Pobrežju. Na sporedu poučno predavanje.

□ **Razstava pri šolskih sestrah** zbija med občinstvom občo pozornost. Kraska ročna dela in risbe Razstava je še danes odprta in sicer od 8 do 12 in od 14 do 19; nameščena je v pritličju šolskega poslopja in v risalnici v prvem nadstropju.

□ **Smrt kosi.** Na Magdalenski št. 32 je umrl včeraj jutraj zasebnik gosp. Filip Tement. Dosegel je starost 67 let. Blagega in spoštovanega pokojnika bodo pokopali jutri popoldne na pokopališču v Radvanju. — Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

□ **Obrtno gibanje.** Nove obrtne pravice so dobili v zadnjem času: Ana Lackner, trgovina z mešanim blagom, Magdalenska 91; Andrej Rus, prevažanje, Dr. P. Turnerjeva 9; Terezija Furlan, gostilna, Glavni trg 19; Terezija Marek, gostilna Betnavska 39; Leopold Babič, čevljar, Vetrinjska 5; Ivan Merdvas, prevoz s brodom, Trstenjakova 4; Albert Hergold, avtoizvošček, Slovenska 22; Karel Lederer, mizar, Trdinova 18; Mariborska tvornica perila, Tržaška 8; Karel Trafenik, gostilna, Gosposka 26; Alojzij Lisiak, restavracija, Aleksandrova 3; Josip Zali, mesar, Kralja Petra trg 1.

□ **Še eno lekarno dobimo.** Banska uprava je izdala odlok o ustanovitvi nove lekarne v Mariboru, ki bo imela svoj okoliš v vzhodnem delu mesta in sicer vzhodno od Sodne ter južno od Marjine ulice. Lekarno bo osnoval mag. phar. Josip Vladovič, bivši lastnik lekarne »Pri zamorcu«.

□ **Življenje in smrt.** V mesecu maju izkazujejo številke o življenju in smrti v Mariboru 106 rojstev (stevo polovico: 53 dečkov in 53 deklic), 77 smrti (39 moških in 38 ženskih) ter 30 porok. Na posamezne župnije se razdelijo te številke naslednje: v stolni župniji 68 rojstev (porodnišnica), 14 smrti, 6 porok. Franciskanska: 9 rojstev, 11 smrti in 12 porok. Sv. Magdalena: 27 rojstev, 50 smrti (bolnišnica) in 11 porok. Protestanti beležijo eno rojstvo in eden smrti slučaj ter eno poroko, pravoslavni pa eno rojstvo in en slučaj smrti.

□ **Na Rečnikovi hiši** je sedaj padlo ogródje

ter se je pokazalo, da je nova stavba v Taborški ulici kaj impozantna. Le škoda, da zaenkrat še zija ozka luknja med novo hišo in sosednjo stanovanjsko zgradbo. Morda se bo našel kmalu podjeten človek, ki bo tudi to odprtino izpolnil s primerno zgradbo, nakar bo dobila Taborška ulica, zlasti ko bo enkrat regulirana ter spojena s Pobreško cesto, čisto drugo lice ter bo pogled z mostu proti desnemu bregu mnogo priaznejši.

□ **Povečanje obratov v tovarni svile.** Tkalnica svilenih izdelkov Karel Thoma namerava povečati svoj obrat in sicer bo zgradila novo barvarno. Novi oddelek bo deloma nameščen v dosedanjih prostorih tovarne v Mlinski ulici, deloma pa se bo povečal z dozidavo novih objektov na sosednji parceli. Danes popoldne bo na licu mesta strokovni krajevni ogled in obravnava.

□ **Na Dravskem polju napovedujejo zopet požare.** Ko so orožniki iz Rač in Pragerskega izsledili enega požigalca, ki je uganjal svoja zločinstva v Školah, je rdeči petelin za nekaj časa izginil z Dravskega polja. Pa ne za dolgo; v noči od binkoštnega ponedeljka se je zopet pojavil in sicer v Spodnjih Račah. Okoli pol druge ure po polnoči je prebudil vaščane ognjeni sij. Goreli sta gospodarski poslopji posestnikov Bauma in Šlambergerja, da je bilo nebo visoko ožarjeno ter se je videl ognjeni sij celo iz Maribora. Na pomoč so prihiteli najprej gasilci iz Rač, kmalu so pribreželi še Podovčani in za njimi tudi vrli gasilci iz daljnega pobražja pri Mariboru s svojo avtomobilno motoriko. Ob svitu plamenov so napeljali nagloma cevi iz račkakega potoka in curki vode so rešili sosednja poslopja pred uničenjem. Gorečim hlevom pa ni bilo več pomoči ter ju je ogenj požrl do tal. Oba posestnika trpita skupno preko 100.000 Din škode, dočim znaša zavarovalnina pri obeh le 30.000 Din. — Značilno je, da so domačini že v ponedeljek popoldne dobili od neznanne smeri obvestilo, da bo pri njih kmalu gorelo. Niso pa temu polagali posebne važnosti, toda izkazalo se je žal za resnično.

□ **Kabel polagajo.** Monterji in delavci mestnega električnega podjetja so pričeli na Aleksandrovi cesti s polaganjem kabla, ki bo dovajal električno novemu poslopiju kolodvorske carinarnice. Kabel bo izpeljal od bližnjega transformatorja.

□ **Penezov veliko.** Na mariborski carinarnici so nabrali v preteklem mesecu vsega skupaj 3.826.906 Din 25 par dohodkov. Od tega je vrgel uvoz 3.819.861 Din 75 par, izvoz pa 7044 Din 50 par.

□ **Na primicije letošnjih mariborskih novomašnikov** imajo dostop samo povabljeni dijaki in akademiki.

□ **Otroci zanetili požar.** V Radvanju pri Mariboru je gorelo pri znanem čebelarju in posestniku Lašiču. Vnel se je hlev, kjer so zanetili igrajoči se otroci. Na pomoč so takoj prihiteli razvanski gasilci, za njimi pa še gasilni društvi iz Hoč in Bohove, ki pa nista imela dela, ker so že domačini opravili glavno nalogo. Hlev, ki je bil lesen in s slamo krit, je pogorel do tal. Vnemala pa so se tudi že sosednja poslopja, toda gasilci so požarno nevarnost še pravočasno zadušili. Posestnik Lašič trpi občutno škodo.

□ **Drava je nevarna.** Trojica fantov Leopold in Matko Kumer in Ivan Hart so se na binkoštno nedeljo kupolne spravili ob draveki vrvi in čoln. Odvezali so ga in združili po deročem toku proti Kašerjevemu kopališču. Pa ni trajala vesela vožnja dolgo, malo nespretno so se kotalili in kar naenkrat se je čoln prevesil in obrnil narobe. Vs trojica je strbnuknila v vodo ter pričela v smrtnem strahu pričati na pomoč. Junaško jim je prihitel pomagat Karel Patz ter jih spravil vse skupaj na suho. Slučajno so ušli skoro sigurni smrti v mrzli vodi.

Sport

KRASEN USPEH SLOVENSKE LAHKE ATLETIKE

Na binkoštno soboto in nedeljo popoldne se je vršilo v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu itd. lahko-atletsko tekmovanje moštev za državno prvenstvo. Doselej je vsa tri leta, odkar se tekmovanje vrši po novem načinu, imel prvenstvo Zagreb, kar naenkrat ga jim je pa iztrgala iz rok Ljubljana z dobro pripravljenim primorjanskim moštvom, ki je zmago popolnoma zaslužilo. Najbolj značilna je pa visoka razlika med Primorjem kot zmagovalcem in med Concordijo (Zagreb) kot drugoplasiranim klubom; kar za 35.000 točk! je Primorje pustilo zadaj. Zagrebška kritika prišteva uspeh Primorja rekordnim, pa ne brez vzroka; kajti doseči 100.000 točk (točno 106.834,76) v razmerah v katerih živi naša lahka atletika — poleg tega pa je bilo še zelo slabo vreme v mesecu maju, da se niti trenirati ni moglo — je brez dvoma velik čin. Takega uspeha niti največji optimisti niso pričakovali. Primorje je s to zmago veliko napravilo za slovensko lahko atletiko ter ji priborilo končno ono mesto, ki ga gotovo zasluži. S prvenstvom si je pa naš zmagovalce osvojil tudi prehodni pokal »Novosti«.

Pa tudi naša Ilirija se je izborna držala. Tudi njenim uspehom se moramo čuditi in to tembolji, če pomislimo, v kakšnih razmerah se nahaja njena lahka atletika. Kljub temu je obdržala četrto mesto, število točk pa je zelo za 3000 višala od lanskega tekmovanja.

Fantje, lahko-atletiči! Le po tej poti naprej in še bomo želi uspehe. Vsekakor pa je potrebno, da sedaj stvar še bolj zagrabimo in gremo vsi sportniki s podvojeno silo na delo. Za plavalnim in lahko-atletiskim prvenstvom si moramo izvojevati še nogometno, za kar smo Slovenci gotovo zmogni.

Zaradi boljšega pregleda navajamo uspehe posameznih klubov (razen belgrajskih):

Primorje (Ljubljana) 106.834,76 (69.597,30); Concordia (Zagreb) 72.232,80 (76.686,78); Hašk (Zagreb) 51.292,25 (76.829,80); Ilirija (Ljubljana) 44.527,99 (41.977,21); Maraton (Zagreb) 26.790,72 (21.809,20); Zelezničar (Maribor) 20.769,60 (12.739,46); Makabi (Zagreb) 20.769,60 (12.739,46); Maraton (Maribor) 17.835,16.

NOČNA TEKMA NA ILIRIJI

Nocojšnja nogometna tekma se zaradi odpo-vedi madjarskega moštva ne vrši. Pač pa se vrši v soboto zvečer tekma z GA Klubom iz Gradca, o čemer bomo še poročali in na kar prijatelje nogometa že danes opozarjamo.

TEŽKA ATLETIKA

Razpis prvenstva Dravske banovine v grško-rimski rokoborbi za leto 1933, ki se vrši dne 11. junija 1933 v Mariboru.

1. Tekmuje se po pravilih I. A. W. F. v naslednjih kategorijah: Bantam do 56 kg, perolanka do 51 kg, lahka do 66 kg, welter do 72 kg, srednja do 79 kg, polteška do 82 kg, teška čez 82 kg.

2. Pravico do tekmovanja imajo samo verificirani člani klubov s teritorija Dravske banovine. Ostali lahko tekmujejo izven konkurence.

3. Nastopa se v predpisanih dresih s čevlji ali v nogavicah.

4. Tehtanje se vrši eno uro pred tekmovanjem.

5. Prijavnina po 10 Din za atleta se plača pri tehtanju.

6. Stroške potovanja in bivanja v Mariboru nosijo atleti sami, odnosno njihovi klubi.

7. Tekmovanje se vrši na verandi pivovarne Union na Aleksandrovi cesti dne 11. junija s pričetkom ob 14.

8. Prijave se sprejemajo do zaključno 10. junija 1933 na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6.

9. Te propozicije so odobrene od Jugoslovanske težkoatletске zveze.

KONJSKE DIRKE PRI D. M. V. POLJU

Na podlagi tozadavne poročila v našem večrajsnjem listu popravljamo izid nekaterih točk ponedeljske dirke na podlagi poročila »Kola jahačev in vozačev« kakor sledi:

Pri gorenjski dirki je bila druga na cilju »Zora« g. Karla Južniča in »Milan« g. Franca Dobnikarja je bil četrti.

Pri dvoprežni vožnji za konje ameriške pamske sta dosegla prva cilj »Uskok II« g. Kodele z Viča in »Tulpa« g. Osolina iz Domžal, ki sta pretekla progo po 2600 m v času 5,05 minut.

Kamnik

Vandalizem. Neznani vandali so v noči od binkoštnе sobote na nedeljo obiskali Mekinje in Godič. Ob poti od Kamnika proti Mekinjam so na njihah porovali vse fizičlove prekleje, pri mostu čez Mlinščico so izruvali več mostnic in jih položili na cesto, na nekem sadnem vrtu pa so polomili več mladih dreves in cepičev. Po Mekinjah so razbijali po oknih in kričali, da so zbudili vse stanovalece. Zjutraj so morali delavci za ponočnimi divjaki popraviti most, da je bil zopet prehodan. Tako početje je vse obškodno vredno in vandali zaslužijo prav eksemplarčno kazen. V ostalem pa je kamniška kronika binkoštnih praznikov prav revna in je minila brez posebnih dogodkov. Kamničani so se razpršili po izletih, zlasti mnogo jih je odšlo na velesejem in na planine, ki so bila letos slabše obiskana kot pretekla leta.

Smrtna kosa. Na binkoštno nedeljo je po kratki in mučni bolezni umrl mesar in posestnik g. Franc Grčar. Bil je star komaj 46 let. Pokopali so ga ob veliki udeležbi v torek popoldne na pokopališču na Zalah. Naj počiva v miru! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Pri »Zlati kapljici« na Vrhpolju se tečijo pristna haloška vina po 3 Din liter čez ulico.

FOTOAPARATE

svetovnih tordk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Tujski promet v Sloveniji

Zveza za tujski promet je izdala svoje poročilo za leto 1932. Kakor vsako leto prinaša poročilo statistične podatke o našem tujem prometu.

Iz njih posnemamo, da je bilo v Sloveniji leta 1932. 148.458 tujcev, ki so prenočevali 652.360 noči. Leta 1931 je bilo tujcev 115.814 s 651.692 nočninami. S tem je dosegel naš tujski promet rekordne številke, pri katerih pa je treba poudariti predvsem, da je to pripisovati večjemu obisku naših letovišč po naših državljanih. Kajti število Jugoslovancev je naraslo od 81.218 na 111.155. — Promet z Avstrijo se stalno izboljšuje in je število

avstrijskih obiskovalcev naraslo od 12.080 na 14.812. Za Avstrijo pridejo Nemci s 5564 obiskovalci (1931 6855). Promet z Nemčijo pada že od leta 1930 dalje. Tudi število obiskovalcev iz ČSR je padlo od 5640 na 5316 in iz Italije od 4367 na 4220. V poštev pride še Madjarska, iz katere je obisk padel od 2132 na 1780.

Najmočnejša tujsko prometna središča so Ljubljana 48.838 tujcev s 110.160 nočninami, kateri sledi Maribor 18.091 s 28.823 nočninami in Bled 15.744 obiskovalcev s 174.465 nočninami.

Po velesejmu

Ljubljana, 6. junija 1933.

Binkoštni prazniki so dali življenju in živahnosti na velesejmu precej razmaha. Zanimivo je, da je bil ponedeljek še boljši od nedelje, kar tiče obiska. Danes po praznikih pa se je velesejem zopet vrnil k svojemu prvotnemu namenu, ki ni zgolj vzbujati radovednost, temveč mnogo bolj sklepati kupčije.

Živahno zanimanje je vzbudila zlasti domača tekstilna industrija. Polagoma se tudi domačini oprijemljejo vedno bolj tekstilne industrije, ki nudi žal tujemu kapitalu toliko dohodkov. Tujak omenjamo samo trdsko Hribnik in Kosi iz St. Vite pri Ljubljani, ki se pojavlja pri nas tako rekoč čez noč in je povsem prodira. Njeni izdelki so sicer v bistvu preprosti, vendar v tako okusni izdelavi, da vzbujajo splošno zanimanje. Treba je izreči priznanje, če se pojavi slovenska trdka, ki se poloti kaj takega. — Pri nas že dobro znana je srbska trdka Teokarović, ki je največja tekstilna tovarna v Jugoslaviji. Saj zaposluje v Paračinu pri polni zaposlitvi okoli 1200 delavcev. Ima moderne naprave in je znana po vsej Evropi. Sistem njene ureditve in pa skirbi za delavce je zelo podoben onemu Bafe. Omeniti moramo tudi pri tej priliki domačo trdsko Kunc & Ko., ki je razstavila prav lepe baržune in tkano blago in pa trdsko Karla Thome iz Maribora, ki je razstavila velik sortiment svile. Gospa Milena Peric iz Kistanje je razstavila domača dalmatinska pletiva in veziva v čudovito lepi domači izdelavi po stoletnem domačem običaju. Ta veziva delajo namreč preproste kmetice, ki barvajo same nitke za veziva, in sicer iz orehovit lupin, orehove skorje in orehovega listja. Barvo pripravljajo na poseben način. Kmetice si s celodnevним delom na ta način prigradjajo, če svoje lepe izdelke sploh prodajo, v dveh, treh mesecih komaj kakšnih 700 Din.

Poprej smo omenili trdsko Hribnik in Kosi; v St. Vitu je sploh več marljivih podjetnikov. Tako je n. pr. tu trdka Anton Kremžar, ki je prvotno skromno ključavničarsko delavnico razvil v moderno domačo tvornico poljedelskih strojev. Njegovi izdelki se na velesejmu kosajo z vsemi inozemskimi po kvaliteti, so pa mnogo cenejši. Trdka Kolb iz St. Vite pa razstavlja prav posrečene in ne predrage čolne ter šotore.

Praktične novosti gredo seveda prav dobro. Pa tudi tu pričenjamo Slovenci že konkurirati Nemcem. Veliko zanimanje med mladino in sportniki vzbuja oddelek, kjer razstavlja trdka »Juh« iz Celja (last g. Kostanjška in komp.) svoje koloteke za noge. Ti koloteki so lastne patentirane konstrukcije in najbolj pripravi, da se moreš z njim vaditi celo poleti drsanja, ker so pač načela ravnotežaja ista. Nekaj dečkov že zna prav imenitno s temi koloteki tekati po razstavnem prostoru. Ni dvoma, da se bo ta sport pri nas kaj kmalu uvedel.

V splošnem vlada v kupčiji največje zanimanje za tekstilno industrijo, za kovinarstvo, dobro pa tudi za elektrotehniške izdelke. Celotno sliko uspehov velesejma podajati sedaj pa je seveda pre zgodaj.

Možnosti izvoza v ČSR

V Zbornici za TOI se je vršila danes 6. t. m. ob 4 popoldne konferenca, ki je bila sklicana na pobudo organizacije izvoznikov in uvoznikov v Brnu »Kompensa«, reg. z. z. o. z. Po uvodnih besedah zborničnega tajnika dr. Ivana Plessa je g. dr. Jindřich Mayer kot poverjenik »Kompense« pojasnil pomen te organizacije za povečanje jugoslovanskega izvoza v Češkoslovaško. Ustanova deluje v Brnu že del časa in daje našim producentom in izvoznikom informativna poročila in nasvete, posreduje na vseh češkoslovaških trgih, skrbi za primerne zastopnike in drugo. Naši interesi dobijo pri »Kompensi« vse informacije brezplačno in tudi ne zahteva ta organizacija za sklenjene posle od naših uvoznikov niti posredovalnine, niti kakršnešibodi odškodnine. Nato je g. ing. Rudolf Löwit navedel predmete, ki bi prišli predvsem v poštev za uvoz iz naše države v Češkoslovaško, nakar je začela diskusija. Oglasili so se z raznimi vprašanji in predlogi: gg. ravn. Besednjak, Pogačnik F., dr. Golja, prof. Pestotnik, ing. Suklje, Smrkolj, Lajovic in drugi. G. ing. Löwit je v teku diskusije ponovno podčrtal, naj bi se posamezniki v vsaki zadevi zaupno obračali na »Kompensu«, ki jim bo šla z vsemi svojimi pripomočki, zvezami in informativnim gradivom na roko. — Po končani diskusiji se je g. dr. Pless zahvalil češkoslov. odposlancema ter češkoslovaškemu gen. konzulu ing. Sevlčiku, ki je tudi prisostvoval sestanku, in vsem navzočim, želeč, da bi imeli ti razgovori čimvečje uspehe. Naslov »Kompense« r. z. z. o. z. je: Brno (Mozartova 1).

Borza

Dne 6. junija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Curiha, Prage in Trsta. Učvrstila sta se London in Pariz, dočim so druge devize popustile.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,90, na zagrebški po 8,85 in belgrajski po 8,80. — Grški boni so v Belgradu notirali 43,50—44 (44, 43).

Ljubljana. Amsterdam 2307,07—2318,43, Berlin 1335,69—1346,49, Bruselj 798,57—802,51, London 193,75—195,35, Curih 1108,35—1113,85, New York 4811,04—4839,30, Pariz 225,88—227, Praga 170,79 do 171,65, Trst 297,40—299,80.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 53.000 Din.

Curih. Pariz 20,38, London 17,485, New York 435,5, Bruselj 72,10, Milan 36,875, Madrid 44,225, Amsterdam 208,20, Berlin 120,45, Dunaj 73,06 (57,84), Stockholm 88,45, Oslo 88,75, Kopenhagen 78, Praga 15,41, Varšava 58,06, Atene 2,97, Carigrad 2,52, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tečaji so danes ostali v glavnem neizpremenjeni. Na zagrebški borzi sploh ni prišlo do zaključkov.

Ljubljana. 7% inv. pos. 43—44, agrarji 24 d., vojna škoda 194—197, begl. obvl. 31,50 den., 8% Bler. pos. 32,50 den., 7% Bler. pos. 31,50 den., Celjska pos. 7% pos. Drž. hip. banke 45 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 42,50 do 44, agrarji 25 den., vojna škoda 195—197, 6% begl. obvl. 32 den., 7% Bler. pos. 31,75—44, 8% Bler. pos. 32,50—34, 7% posojilo DHB 45—47. — Delnice: Narodna banka 3650 den., Priv. agr. banka 216—220, Sečera Osjek 130—150, Impeks 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 130—175.

Belgrad. Narodna banka 3800—3900, Priv. agr. banka 217—220 (217), 7% inv. pos. 43—44, vojna škoda 195—195,50 (195,50, 195), 6% begl. obvl. 32,33—32,60 (32,60, 32,25), 8% Bler. pos. 32,50 do 33,50 (33,50), 7% Bler. pos. 32,50 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 44,50—45.

Dunaj. Don. sav. jadr. 56,05, Aussiger Chemische 169, Alpine 13, Trboveljska 16,25.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Novi Sad, okol. Sombor, sreca, gor. bč., sred. bč., bačka ladja Begej 207,5—210, bč. potiska, bč. ladja Tisa 210 do 212,5, gor. ban. 205—207,5. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. — Promet: 103 vagoni.

Sombor ima danes praznik.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo trdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Priganjih je bilo 1844 goved, iz Jugoslavije 100. Cene: voli najboljši 1,50 do 1,55, I. 1,30—1,45, II. 1,20—1,28, III. 0,95 do 1,05, krave I. 1,10—1,15, II. 1,0—1,05, bikli 1,10 do 1,16, glavna živina 0,75—0,95. Tendence je bila zelo živahna, cene so se dobro držale.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 11.690 prašičev, iz Jugoslavije 1862. Na kontumačnem trgu je bilo 232 prašičev. Cene: špeharji najboljši 1,48, I. 1,42—1,46, II. 1,40—1,42, kmetaki 1,42—1,55, pršutarji 1,45—1,60, najboljši 1,65—1,75. Tendence: veleposredniški prašičji so se pocenili za 10 do 12 grošev, cene kmetaki prašičev in pršutarjev pa so se držale slabo.

Jajca

Vsled manjšega povpraševanja so se nakupne cene nekaj znižale. To je pa takoj povzročilo zmanjšanje dovozov. V splošnem se lahko računa z mirno tendenco pri malenkostnih spremembah. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 3. junija 1933.

Zobobol
odstrani
ALGA
proti trganju
v zobeh in glavi
se navadno priporoča masaža
ZA MASAŽO JE
ALGA
1 steklenica ALGA Din 14.—
(Reg. br. 18.117/32)

ŽIMA
vseh vrst vedno na zalogi po najnižjih dnevni-
nih cenah samo pri
J. Knific, tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju. Telefon interurban št. 2

Na velesejmu paviljon „F“!

Naglušnost, slab sluh po bolezni ali od starosti se zdravi z
ACUSTISAN — OLJE ZA UHO IN SLUH.
domača zamena za drage inozemske proizvode. — Bolečine v ušesu, trganje, srbenje, šum, gmenje, naglušnost ozdravi sigurno Acustisan »Dolac«. — Cena 1 steklenici 15 Din. — Proizvajala in stavlja v promet stara, leta 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, Zagreb, Dolac, poleg tržnice Lekarar Vladko Bartulič.

Pravkar je izšla prva strokovna knjiga za prirobojevanje damskih oblačil

prirejena za strokovnjake, samouke in šolski pouk.

Sestavil, risal, spisal in izdal

T. KUNC

lastnik konc strok. šole in damskega salona, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4/II

»TOALETA«

Cena knjige Din 120.—, člani krojaške zadruge jo dobe v zadrugi pisarni za znižano ceno Din 100.—.

Oglejte si

razstavo risb za damski in moški tečaj na velesejmu paviljon „I“

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovnjaški oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šofer

dober vozač, več vsakega popravila, govori slov., srbsko in nemško, z dviletnim izpitom, želi službo, tudi za nizko plačo. Naslov: Ivan Sulec, Lesična 22, p. Pištani. (a)

25-letni možki

prosti vojašine, obrtno naobraženi, trezni in vestni, nekadilec — sprejme vsled pomanjkanja poklicnega dela vsako zaposlenje v Ljubljani. Posredovalec dobi nagrado. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zaželjeno delo« 6551. (a)

Prodajalka

pridna in poštena, mešane stroke, z dobrimi spričevali, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Mešana stroka« št. 6554. (a)

Službodobe

Poslovodjo

za vodstvo trgovine z mešanim blagom in delikateso v Zagrebu, ki je bil že kot tak zaposlen v mestu, dobro izurjen — sprejme proti jamstvu za pošteno delo. Ponudbe na poštini predal 201, Zagreb. (b)

—Šivilje pomočnice se sprejmejo za takoj pri F. I. Goričar, Sv. Petra cesta 29. Dobre moči se obdržijo stalno. (b)

Dekle

15 do 18 let, ki še ni služila, sprejme za vsa domača dela trgovska hiša v Ljubljani. Naslov v upr. »Slovenca« pod 6525. (b)

Stanovanja

1 enosobno, 2 dvosobni, kuhinje, sobice, balkon, pralnica, dvornice in ostali komfort se oddajo 1. julija v Mostah, Detelova ul. 8, poleg kemične tovarne, v novi hiši. — Ogle ob delavnikih. Informacije: Trnovo, (Ljub. sport. klub), Vel. čolnarska 20. (c)

Kuharica

dobra, pridna in snažna, se išče za neki dvorec v Sloveniji, v starosti 30 do 45 let, z dobrimi priporočili. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kuharica« 6562. (b)

Stanovanja

ISČEJO:

Počitniško stanovanje
z oskrbo za mesec julij iščem v lepem kraju blizu prometnih zvez za 3 odrasle in dvoje otrok. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Julij«. (L)

ODDAJO:

Soba in kuhinja
se odda 1. julija mirni stranki v Sp. Šiški. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6531. (c)

Soba in kuhinja

oddam. Tovarniška ul. 16, Udmat. (c)

Trisobno stanovanje
solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritlikinami, se odda mirni stranki za avgust. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6195. (c)

Dijaki

Dve dijakinji

sprejem v svo oskrbo za prihodnje šolsko leto. Nemška konverzacija. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6534. (D)

Vnajem

Lokal

(skladišče, delavnica) se odda v Strelški ul. 5. (n)

Boljšo gostilno

v Zagrebu, vpeljana, bi oddal sposobnemu strokovnjaku na račun proti jamstvu, ali bi jo event. prodal zaradi preobilice dela. Ponudbe na poštini predal 201, Zagreb. (n)

Pouk

Pouk v nemščini
in konverzaciji nudi dijakom v počitnicah z vso oskrbo gospa Adlansnig, Celovec (Klagenfurt), Annabidl, Akazienhofstr. 15. (c)

Šoferska šola

E. Čeh

(bivša Camernikova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastoj in franko.

Posrestva

Opekarna

blizu večjega trga na Štajerskem, s stanovanjsko hišo, ugodno naprodaj. — Naslov v upr. »Slovenca« pod 6457. (p)

Pohištvo

iz trdega in mehkega lesa ugodno kupite le pri

Avgust Černetu
Zgornja Šiška šte. 122, Vodnikova cesta.

Kupimo

Bukova drva in oglje
kupi Uran Franc, Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 24. (k)

Vsakovratno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Železno blagajno

srednjo, kupi Komidar, Ljubljana, Stari trg 1 II. k

Cizo (činkovt)

kupim za Gorenjsko. Ponudbe na Reich Rudolf, Ljubljana, Mestni trg 8. k

Prodamo

Pisalni stroj »Ideal«
novejšega sistema, poceni naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod 6469. (I)

Vse po 12 Din

damske flor nogavice, damske rokavice, moške nogavice in rokavice — otroške nogavice po 3 D. Nogavice »Bemberg«, dr. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. (I)

Novo kolo

zelo poceni prodam. — Dvočakova ul. 3/I, levo. I

Nova koža v 3 dneh!

SOJEDCI, RAZŠIRJENE ZNOJNICE, ČRNE PIKE IZGINEJO S POMOČJO TEGA NOVEGA ENOSTAVNEGA SREDSTVA.

Uporabljajte sedaj to novo izvanredno odkritelje. In, ko se boste gledali v zrcalu, boste vzklili: »Čudol«

Vaši sojedci bodo izginili. Dobili boste novo, svetlo, baržunasto kožo in krasno polt. Po 7 letih raziskavanja in eksperimentov iznašli so učenjaki kremi Tokalon, hrano za

kožo (bele barve) ne mastno. Ona vsebuje pripravljeno svežo točeno smetano in olivno olje kombinirano z dodatki, ki krepe in napno kožo in ji dajo belo barvo. Prodira takoj v kožo ter razkroja nečistosti na dnu znojnic, vsled česar črne pike hitro izginejo. Razdražene kožne žleze se hitro umirijo, a razširjene znojnice se skrčijo; tudi najtemnejša in najodporniša koža postane bela, nežna in mladostno sveža. Ona daje koži: nov čar in novo dražest ter svetlo in belo polt, katere na drug način ne morete dobiti — a tako, samo v 3 dneh.

Preproge

omare, slike, lustri, otroški voziček, postelja, vse dobro ohranjeno, poceni naprodaj. Tavčarjeva ul. 2/I, desno. (I)

Usnje

vse vrste po najnižjih cenah dobite pri

Viktor Legan
trgovina in tovarniška zaloga usnja, Ljubljana, palača »Dunav« (Beethovnova ulica)

Sir trapist

po 12 Din kg zopet v zalogi v Mlekarni, Tyrševa (Dunajska) cesta 17, tel. 27-01. (I)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene samo pri **PETELINC-u** Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Modna konfekcija

Najboljši nakup! A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (I)

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže

Centralna vinarna v Ljubljani.

Klavniško dvigalo

ter razno drugo opremo za klavnico in mesnico prodam. Golob, Ljubljana VII., Jernejeva 47.

Specijalni entel oblek, ašuriranje, predtisk naihitejša postrežba — najimše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana
polog hotela Štrukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlamje, izdelovanje gumbic. Velika izbira predtiskanih žen ročnih del. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

Šotor

v brezhibnem stanju za 4—5 oseb, prodam za 350 Din. Ogleda se zvečer od 6 dalje. Rožna dolina, cesta I/13, Podrožnik. (I)

Modroce

divane in ostale tapetniške izdelke izdelujem po naročilu. Franc Iskra, tapetnik, Vič, Ljubljana. (I)

Obrt

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Malinovec

pristen naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na male in velike. Lekarni dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska c. 6

Citajte in širite »Slovenca«!

Slav. občinstvu se opravičujem

ker me pogreša med razstavljalci pohištva kot stalnega na mojem prostoru vsako leto z raznimi okusnimi predmeti ter se tem potom vljudno priporočam za cenj. naročila, katera bom izvršil po lastnih ali pa danih mi načrtih.

Avgust Černe, mizarstvo, Ljubljana VII, Zg. Šiška Vodnikova cesta šte. 122, postajališče Heinrihar

DOMAČA TOVARNA GUMBOV IZ KAMENEGA OREHA

izdeluje vse vrste gumbov iz kamenega oreha.

Tovarna kovinastih izdelkov

izdeluje razne vrste gumbov iz raznih kovin razne vrste sponk, zaponk in zapončic za konfekcijo, plomb, spojk, kronskih zamaškov, aluminijastih zapirateljev i. t. d.

Obrnite se na prodajalno trgovko

Jugoslavensko industrijsko i trgovsko d. d. Zagreb, Savska c. 160

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Zopet smeh. Zaradi Rorijeve pomote so od smeha kar rjovel. Vsi so se pridušali, da je to še najboljše ime izmed vseh, kar jih ima De Welskein. Ta pa ga ni maral in je nestrpno rekel v francoskem jeziku:

»Non, non, non, mon ami! Devilskin! Nni! C'est Poil-de-diable! Sacre, quel nom! Poil-de-diable! Reci mu, ne tako, Pierre,« je dejal in se obrnil k svojemu prijatelju, ki je znal francosko: »Faites lui comprendre mon nom — pas De Welskein, parceque c'est trop difficile, mais St. Foix.« (»Razložite mu moje ime, toda ne De Welskein, zakaj to je preteško, ampak St. Foix.«)

»Oui, sans peur,« je dejal Pierre.

Francoz je pokimal in rekel: »Bon,« zakaj poklon mu je ugajal.

Pierre je zdaj Rorija poučeval, naj nagovarja De Welskeina z njegovim priljubljenim imenom Sans peur. Pa glej spaka, tudi to je bilo za Rorija prav tako težavno kakor ono. Najbolj podobno, kar se mu je posrečilo izgovoriti, je bilo »Scamper« (to je tisti, ki je ušel). To ime je kakšenkrat spreminjal v »Sampler« (vzorčar) ali Sandpaper (peskast papir), kakor je pač sreča nanesla.

Med tem, ko so pili in kadili, je De Welskein pripovedoval Roriju o nameravanem vojnem pohodu iz Texela. Ko ga je o vsem potrebnem poučil, mu je zaupal pismo generala Hocha za De Lacijsa.

»Kaj pravite,« je vzkliknil Rory, »od generala Hocha?« zakaj Hohocho ime je slovelo po vsi Irski in vsakdo ga je poznal.

»Oui,« je rekel De Welskein.

»Kaj mislite z we?« (We izgovori ui, kar se v angleščini pravi mi.) »Ne vprašujem za nas, ampak mislim, ali je to pismo od resničnega generala?«

»Gotovo! Oui.«

»O! Zakaj pravi we?« je vprašal Rory, obrnjen k Pierru, ki se je na vso moč krototal Rorijeve nespo-

razumu in Francozovi nestrpnosti.

»On misli, da,« je pojasnil Pierre. »Oui se pravi, da.«

»Oh, prosim, odpustite mi, mr. Sandpaper. To je torej pismo resničnega generala! Oh, kdaj bi si bil mislil, da bom doživel ta srečni dan, ko bom imel pismo generala Hocha v svoji roki!« in ves navdušen je poljubil pismo.

Francoz je zavpil »Sacre!« in se njegovemu navdušenju smejal, Rory je pa dostavil:

»Ali bomo videli generala, mr. Scaper (praskač)?«

»Jaz bojim — ne!« je dejal De Welskein, tajinstveno zmajeval z glavo in se nakremžil.

»Kaj mislite,« je vprašal Rory.

»Bojim — on umrl.«

»General Hoche da bo umrl? In zakaj naj bi umrl?«

»Mislim, dobi, kar imenujete gunstump (puškino kopito).«

»Gun — kaj?« je vprašal Rory.

»On ima Gunstump v sebi.«

»Bog se nas usmili,« je vzkliknil Rory, »premisli! In kje je v njem?«

»Notri v njegovem telesu.«

»Oh, kaka škoda, ubogi mož, da mu tiči puškino kopito v telesu!«

»Ne, ne, ne puška ne tiči, ne, ne razumete! Je, kako bi rekel, tickeline.« (Tickeling = žgečkanje.)

»Kaj pravi o žgečkanju?« se je Rory zopet obrnil

k Pierru, ki se je kar venomer smejal in zabaval ob nespozumevanju Francoza in Rorija.

»Mal a la poitrine,« je pojasnil De Welskein.

»To je res, pri moji veri,« je rekel Rory. »Ce je tako daleč, je njegova edina pomoč rožni venec, res.« Rory je namreč prišel do zaključka, da če je človek na pragu smrti, kar je brez dvoma tisti, ki mu tiči puškino kopito v telesu, da je najbolje, če moli rožni venec.

De Welskein je videl, da je zopet nastal nesporazum in zato je rekel Pierru:

»Expliquez donc!« (Razložite torej.)

»Pravi, da ima general tuberkulozo,« je pojasnil Pierre.

»Oh, pozabil sem na izraz — Gunstumpsion — (Consumption se pravi tuberkuloza), da, to je prav! Gunstumpsion.«

»Kaka škoda, ko bi ga imeli tu, bi ga popolnoma ozdravili! Oh, kako škoda!« je obžaloval Rory.

»Comment (kako)?« je vprašal Francoz.

»Oh, to je čisto navadno v tej deželi, res,« je rekel Rory. »Najboljša reč na svetu za jetiko je kozje mleko, sirotka iz kozjega mleka. Oh, kako škoda, da bo Hoche umrl! Škoda, škoda!«

Na kletna vrata je potrkalo. Ko so slišali še domene- njeni znak, so odrinili zapah. Vstopilo je nekaj mož, za njimi pa nekaj deklet. Nekateri so bile čedne, a njihov predrzni in malomarni izraz Roriju ni ugajal. Rad se je sicer zabaval v družbi nežnega spola, v teh dekletih pa je bilo nekaj, česar ni maral.

»Vidite,« je dejal De Welskein, »dame me obisku- jejo.«

»Da, sir,« je rekel Rory, ki ni vedel, kaj bi odgo- voril.